

ATASÖZÜ VE DEYİM AVCILARI

EMEĞİ GEÇENLER

Atasözleri ve deyimlerimizin hazırlanmasında emeği geçen, değerli vakitlerini ayırarak büyük bir özveride bulunan, başta Üniversitemiz Türk Dili ve Edebiyatı Bölüm Başkanı Sayın Prof. Dr. Recep TOPARLI hocamız olmak üzere, Türkçe öğretmenlerimiz Asım ÇETİNKAYA, Kadir DÜRNA, Murat GÜÇCÜK, Mustafa ÇAKMAK, Şuayip GEDİKLİ, Süleyman ABAYOĞLU, Adem KİRİŞ, Nazmiye ATA YILMAZ'a ve programın hazırlanması ve tasarımı ile meşgul olan Serkan AKBULUT, Ahmet Turan ÖZYALÇIN ve Abdullah TUNCEL'e emekleri için teşekkür ederiz.

Sivas İl Milli Eğitim Müdürlüğü

BÖLÜM 1

ATASÖZLERİ

1-Aba altında er yatar :

Bir insanın değeri giyimiyle kuşamıyla ölçülemez.

2-Aba vakti aba, yaba vakti yaba :

Gereksinimler vaktinden önce ve ucuz olduğu zaman karşılanmalıdır.

3-Abanın kadri yağmurda bilinir :

Bir şeyin gerçek değeri ona gereksinim duyulduğunda anlaşılır.

4-Acele ile menzil alınmaz :

İvmekle daha çabuk sonuç alınır sanılmamalıdır.

5-Acele yürüyen yolda kalır :

İş yaparken acele eden şaşırır, işini bitiremez.

6-Acı acıyı keser, su sancıyı :

Bir güçlüğü yenmek için başka bir güç yola başvurulmalıdır.

7-Acı patlıcanı kırağı çalmaz :

Herhangi bir duruma alışkın olan kimseyi benzer kötü durumlar etkilemez.

8-Acikan ne olsa yer, acıyan ne olsa söyler :

Geçim sıkıntısı yaşayan kimse sıkıntısını gidermek için türlü yollara başvurur, canı yanan ise sonunu düşünmeden ağzına geleni söyler

9-Acıkmiş kudurmuştan beterdir :

Uzun süre bir nesnenin yokluğunu çeken kimse, onu gördüğünde büyük bir istekle ona saldırır.

10-Acıyan uyumuş, acıkan uyumamış :

Her türlü sıkıntıya katlanılır, açlığa katlanılmaz.

11-Aç aman bilmez, çocuk zaman bilmez :

Aç hiçbir mazeretle susturulamaz, çocuk da istediği şeyi hemen elde etmek ister.

12-Aç kurt aslana saldırır :

Açın gözü kararmıştır, karnını doyurmak için ölümü bile göze alarak kendisinden kat kat güçlü olan yaratıklarla boğuşur.

13-Aç tavuk kendini arpa ambarında sanır :

İnsanlar, yokluğunu, yoksulluğunu çektikleri şeyler için olmayacak hayaller, düşler kurar.

14-Açık yaraya tuz ekilmez :

Acısı henüz taze olan bir kimsenin üzüntüsü, birtakım söz ve davranışlarla artırılmamalıdır.

15-Adam adama yük değil, can gövdeye mülk değil :

Konuğumuzdan veya yanımıza bir iş için gelen kimseden yüksünmemeliyiz çünkü onlar yanımızda sürekli olarak kalmazlar.

16-Adam adamı bir kez aldatır :

Bir kimse başka bir kimseyi ancak bir kez aldatabilir, diğeri bir daha aldatmasına izin vermez.

17-Adam olana bir söz yeter :

Anlayışlı olan kimse için bir şeyin bir kez söylenmesi yeterli olur.

18-Adamak kolay, ödemek zordur :

Söz vermek kolaydır ancak o sözü yerine getirmek zordur.

19-Adamın yere bakanından, suyun yavaş akanından kork :

Duygu ve düşüncelerini açığa vurmeyen sessiz insan yavaş akan derin su gibi tehlikelidir.

20-Adı çıkmış dokuza, inmez sekize :

Birinin bir kere adı çıktıktan sonra onun hakkındaki yaygın inanç artık kolay kolay düzelemez.

21-Ağaca balta vurmuşlar “sapı bedenimden” demiş :
İnsana en yakını bile kötülük edebilir.

22-Ağaca çıkan keçinin dala bakan oğlağı olur :

Çocuklar ana ve babalarından öğrendiklerini yapmaya özenirler.

23-Ağaca dayanma kurur, adama insana dayanma ölür :
İnsan yapacağı işte başkalarına değil, kendine güvenmelidir.

24-Ağaca çıksa pabucu yerde kalmaz :

Davranışlarına engel olacak hiçbir takıntısı yok.

25-Ağacı kurt, insanı dert yer :
Kurt ağacı nasıl içten içe kemirirse dert de insanı içten içe yer bitirir.

26-Ağacın kurdu içinde olur :

Bir topluluğu çökertecek olan şey yine kendi içinden çıkar.

27-Ağaç kökünden yıkılır :

Bir düzen, ayrıntıların değişmesiyle değil temelinin bozulmasıyla yıkılır.

28-Ağaç meyvesi olunca başını aşağı salar :

Yararlı eserler veren, bilgi ve erdemle donanmış kimse alçak gönüllü olur.

29-Ağaç ne kadar uzarsa göğesiz olur :

İnsan ne kadar yükselirse yükselsin bir yerde durur.

30-Ağaç yaşken eğilir :

İnsanlar küçük yaşta kolay eğitilir.

31-Ağaçtan maşa olmaz :

Yeteneksiz, beceriksiz kimse önemli işlerde kullanılamaz.

32-Ağır git ki yol alsın :

Bir işte başarılı olmak isteyen kimse, ağır ağır ama güvenilir adımlarla yürümelidir.

33-Ağır otur ki bey desinler :

Ağırbaşlı ol ki büyüğümüz diye sana saygı göstersinler.

34-Ağlama ölü için, ağla deli için :

Yakınlarından biri ölenin acısı zamanla küllenir ancak bir yakını deli olanın acısı hiçbir zaman dinmez.

35-Ağır kazan geç kaynar :

Tembel olan işi geç yapar, ağırbaşlı insan çabuk öfkelenmez.

36-Ağlamakla yâr ele geçmez :

Kişi çok sevdiği şeye yalnızca özlemini çekmekle kavuşamaz, onu elde etmenin yollarını bulmalıdır.

37-Ağlamayan çocuğa meme vermezler :

Hakkını aramasını bilmeyen kimsenin işi görülmez.

38-Ağlar gözden, sahte sözden kendini sakın :

Kendini acındıranlardan kork.

39-Ağlarsa anam ağlar, gayrısı yalan ağlar :

İnsanın sıkıntısını yürekten paylaşan yalnızca annesidir, diğerlerinin üzülməsi yüzeyseldir.

40-Ağlayanın malı gülene hayır etmez :

Birinden haksız olarak alınan mal, alana yarar sağlamaz.

41-Ağrısız baş mezarda olur :

Herkesin bir sıkıntısı vardır, bu sıkıntılar ancak ölümle biter.

42-Ağustosta beyni kaynayanın zemheride kazanı kaynar :

Yazın çalışan kışın rahat eder.

43-Ağustosta gölge kovan zemheride karnın ovar :

Elinde fırsat varken geleceğini sağlamaya gayret göstermeyip eğlenceye, keyfe dalan kimse sonunda aç kalır ve perişan olur.

44-Ağustosun yarısı yaz, yarısı kıştı :

Ağustos ayının ortalarında yaz sıcakları azalır, serinlik başlar.

45-Ahbab kusuruna bakan ahbapsız kalır :

Dostların ufak tefek kusurlarına bakmamak gerekir.

46-Akacak kan damarda durmaz :

Kişi, alın yazısında olanla kesinlikle karşılaşır.

47-Ak akçe kara gün içindir :

Çalışarak kazandığımız para, dar zamanımızda bizi sıkıntıdan kurtarır.

48-Ak gün ağartır, kara gün karartır :

Mutlu bir yaşayış kişiyi dinç kılar, mutsuz bir yaşam ise yıpratır.

49-Ak koyun ara koyun geçit başında belli olur :

Kimin ne olduğu deney veya sınav sonunda anlaşılır.

50-Ak koyunu gören içi dolu yağ sanır :

Bir şeyin dış görünüşüne bakarak içinin de öyle olduğunu sananlar yanılırlar.

51-Ak koyunun kara kuzusu da olur :

İyi bir ailenin çocuğu kötü de olabilir.

52-Akıl yaşta değil baştadır :

Akıllı olmanın yaşla ilgisi yoktur, bazı küçükler büyüklerden daha akıllı olabilir.

**53-Akıllı köprü arayınca dek
deli suyu geçer :**

Atak kişi tehlikeyi göze alarak işe
girişir ve çabuk sonuç alır.

**54-Akılsız başın cezasını ayaklar
çeker :**

Bir işte düşüncesizce davranan kişi
her türlü olumsuz sonuca katlanır.

**55-Aksak eşekle yüksek dağa
çıkılmaz :**

Eksik aletle sağlıklı iş yapılmaz.

**56-Akşamın hayrından sabahın
şerri iyidir :**

İşinizi akşamüzeri veya gece
yapmayın, sabaha bırakın çünkü
gece iş yapmanın kötü yönleri
daha çoktur.

57-Al elmaya taş atan çok olur :
Değerli kimselere sataşan çok olur.

**58-Al malın iyisini, çekme
kaygısını :**

Malın iyisini alan, onu tasasız
kullanır.

**59-Alçak yerde yatma sel alır,
yüksek yerde yatma yel alır :**

İnsan kendi durumuna göre bir
yaşam tarzı benimsemeli,
arkadaşlarını da ona göre
seçmelidir.

60-Alıcı kuşun ömrü az olur :

Başkalarına saldırmayı alışkanlık
edinen kimsenin düşmanı çok
olur, bu düşmanlar onun canına
kıyarlar.

**61-Alışmış kudurmuştan
beterdir :**

Alışılan bir şeyden kolayca
vazgeçilmez.

62-Allah Halil İbrahim bereketi versin :

Allah çok versin, bereket versin.

63-Allah kardeşi kardeş yaratmış, kesesini ayrı yaratmış :

Geçim konusunda kimse kimseye yük olmamalıdır.

64-Allah kulunu kısmeti ile yaratır:

Bu dünyada herkesin dar veya geniş, bir geçim yolu vardır.

65-Allah verirse el getirir, sel getirir, yel getirir :

Tanrı bir kimseyi zengin etmek isterse ona hiç umulmadık yerden mal ve para gelir.

66-Allah'ın bildiği kuldan saklanmaz :

Kişi işlediği suçtan dolayı önce Tanrı'ya karşı sorumludur ve bu suçu da Tanrı bilir, bu nedenle onu kuldan saklamak gerekmez.

67-Alma mazlumun ahını, çıkar aheste aheste :

Kimseye eziyet edip ahını alma, sonra yaptığın kötülüklerin cezasını ömür boyu çekersin.

68-Almadan vermek Allah'a mahsustur :

İnsan yaptığı herhangi bir şey için mutlaka karşılık bekler.

69-Altı olur, yedi olur, hep Allah'ın dediği olur :

Önceden ne kadar hesap yapılırsa yapılsın, sonunda Tanrı'nın dilediği olur.

70-Altın eşik gümüş eşığe muhtaç olur :

Hiç kimse zenginliğine güvenmemelidir, gün gelir yoksullaşır ve fakir kimseye muhtaç olur.

71-Altın yerde paslanmaz, taş yağmurdan ıslanmaz :

Değerli kişi veya nesneler, ne türlü uygunsuz koşullar içinde bulunurlarsa bulunsunlar değerlerini ve niteliklerini yitirmezler.

72-Altın yere düşmekle pul olmaz :

Üstün nitelikli kişinin değeri, bulunduğu yerden uzaklaştırılmasıyla azalmaz.

73-Altının kıymetini sarraf bilir :

Bir kimsenin, bir şeyin değerini ancak o konuda uzmanlığı olanlar bilir.

74-Aman diyene kılıç kalkmaz :

Mertliğinize güvenip size teslim olan düşmanın canına kıyılmamalıdır.

75-Ana gibi yâr olmaz, Bağdat gibi diyar olmaz :

İnsanlar içinde bize ana kadar candan bağlı dost yoktur.

76-Ananın bastığı yavru incinmez :

Annenin acı sözü çocuğuna ağır gelmez.

77-Anlayana sivrisinek saz, anlamayana davul zurna az :

Anlayışlı kimseleri en küçük bir söz bile etkiler oysa anlayışsız kimselere ne söylense yararsızdır.

78-Araba devrilince yol gösteren çok olur :

İş işten geçtikten sonra verilen öğüdün değeri yoktur.

79-Arayan Mevla'sını da bulur, belasını da :

İyi amaçlayanlar iyiye, kötü amaçlayanlar ise kötüye ulaşırlar.

80-Arı bal alacak çiçeği bilir :

İşini bilen kimse nereye
başvuracağını bilir.

81-Arı söğüdü, akıllı öğüdü

sever :

Herkes işine yarayan şeyi benimser.

82-Arlı arından, huylu huyundan

vazgeçmez :

Herkes kendi karakterine göre
davranışta bulunur.

83-Armudu soy ye, elmayı say

ye :

Armut kabuğu soyularak elma da
aşırı gidilmeden sayıyla yenilmelidir.

84-Armut dalının dibine düşer :

Bir kimse önce yakınlarına yararlı
olur.

85-Arpa eken buğday biçmez :

Kötü davranışın karşılığı iyi olmaz.

86-Asıl azmaz, bal kokmaz :

Bir kimse veya nesne, ne denli
biçim değiştirirse değiştirsin aslını
yitirmez, soyluluğunu korur.

87-Aslan yatağından belli olur :

Bir kimsenin oturduğu yerin
durumu, onun kişiliğini belli eder.

88-Astar bol olmayınca yüze

gülmez :

Bir iş yapmak için gerekli olan
şeyler, ölçü biraz geniş tutularak
hazırlanmalıdır.

89-Aş taşınca kepçeye paha

olmaz :

Sıkışık zamanlarda önemsiz
şeylerin değeri çoktur.

90-At, adımına göre değil

adamına göre yürür :

Atın yürüyüşü binicisinin yönetimine bağlı olduğu gibi bir işin gidişi de iş başındakinin bilgisine ve çabasına bağlıdır.

91-At binenin, kılıç kuşananın :

Her şey, onu gereği gibi kullanmasını bilene yakışır.

92-At bulunur meydan

bulunmaz, meydan bulunur at bulunmaz :

Bir işi başarabilmek için gerekli olan koşullar her zaman eksiksiz olarak ele geçmez.

93-Atasını tanımayan Allah'ını tanımaz :

Babaya itaat etmeyen kimse, ana ve babaya itaat etmeyi buyuran Tanrı'yı da tanımıyor demektir.

94-Ateş düştüğü yeri yakar :

Bir acıyı onu çekenden başkası tam anlayamaz veya aynı ölçüde üzülemez.

95-Ava giden avlanır :

Çıkarını başkalarına zarar vermekte arayan kimse, o zarara kendisi uğrar.

96-Avcı ne kadar hile al bilse ayı o kadar yol bilir :

Bir kişi başkasını alt etmek için çeşit çeşit ustalık kullanır ama karşısındaki de yenilmemek için türlü önlemler alır.

97-Ayağını yorganına göre uzat :

Giderini mutlaka gelirine uydurmalısın.

**98-Ayağının bastığı yerde ot
bitmez :**

Uğradığı yere bereketsizlik,
uğursuzluk getirir.

99-Az tamah çok ziyan getirir :
Hırslı ve pinti insan her zaman
zararlı çıkar.

**100-Az veren candan, çok veren
maldan :**

Varlıklı olmayan kimsenin yardım
veya armağan olarak az şey
vermesi büyük fedakârlıktır, varlıklı
kimsenin vereceği armağan ve
yardımlar fedakârlık sayılmaz.

**101-Aza kanaat etmeyen çoğu
hiç bulamaz :**

Büyük şeyleri elde edebilmek için
önce küçük şeylerle yetinmek
gerekir.

**102-Baba malı tez tükenir, evlat
gerek kazana :**

Kendini bilen, yaşama
sorumluluğu duyan akıllı evladın
gerçek malı, kendisinin kazandığı
maldır.

**103-Baca eğri de olsa dumanı
doğru çıkar :**

Yaradılıştan iyi ve doğru olan
kimse, ne denli elverişsiz ortam
içinde bulunursa bulunsun
niteliğini yitirmez.

**104-Bacak kadar boyu var,
türlü türlü huyu var :**

Yaşı küçük ancak herkesten
farklı alışkanlıklar, huylar
edinmiş.

**105-Bağa bak, üzüm olsun,
yemeye yüzün olsun :**

Kişi, karşılık beklediği işten istediğini alabilmek için gereken harcamaları yapmalıdır.

106-Bağı ağlayanın yüzü güler :

Bir işe gereken özen gösterildiğinde olumlu sonuçlar alınır.

**107-Baht olmayınca başta, ne
kuruda biter ne yaşta :**

Kişi talihsiz olursa giriştiği hiçbir işten olumlu sonuç alamaz.

**108-Bakarsan bağ olur,
bakmazsan dağ olur :**

Bakılıp onarılan şeylerden yararlanılır, bakımsız bırakılanlardan bir yarar elde edilemez.

**109-Bal bal demekle ağız
tatlanmaz :**

Sözde kalan dilek ve tasarıların iş bitirmede hiçbir etkisi olmaz.

110-Bal tutan parmağını yalar :

İmkânları geniş bir işin başında bulunan kimse bunlardan az da olsa yararlanır.

**111-Balı parmağı uzun yemez,
kısmetlisi yer :**

Güzel bir şey, onu isteyen ve elde edecek gibi görünenin değil kısmeti olanın eline geçer.

112-Balık baştan avlanır :

Bir şeyi ele geçirebilmek için onu yönetenleri elde etmek gerekir.

113-Balık baştan kokar :

Bir işte aksaklığın başta olanlardan kaynaklandığını anlatan bir söz.

114-Bal tutan parmağını yalar :

Başkalarına güzel şeyler dağıtmakla görevli olan kimse, dağıttığından az çok kendisi de yararlanır.

115-Bal olan yerde sinek de olur:

Güzel şeylerin çevresinde, ondan yararlanmak isteyen asalaklar dolaşır.

116-Balta değmedik ağaç olmaz :

Zarar görmeyen, başına felaket gelmeyen kimse yoktur.

117-Baskıdaki altından askıdaki salkım yeğdir :

Kullanılan, işe yarayan değersiz şey, saklanan ve kullanılmayan çok değerli şeyden daha iyidir.

118-Başa gelmeyince bilinmez :

Başına bir felaket gelmeyen, başkasına gelen felaketin ne denli acı olduğunu gereği gibi anlayamaz.

119-Bedava sirke baldan tatlıdır :

Masrafsız ve emeksiz elde edilen şeyler insana hoş gelir.

120-Benim oğlum bina okur,

döner döner yine okur :

Çok çalışmasına karşın belli bir düzeyden öteye gidemiyor.

121-Beş parmağın hangisini

kessen acımaz?

İnsan evlatlarını birbirinden ayırt etmez, hangisine zarar gelse aynı üzüntüyü duyar.

122-Bezi herkesin arşınına göre vermezler :

Genel kurallar kişilerin isteklerine göre bozulmaz.

123-Bıçak kınını kesmez :

Kötüler yararlandıkları kimselere kötülük etmekten çekinirler.

124-Bilmemek ayıp değil, öğrenmemek ayıp :

İnsanın her şeyi bilmemesi kusur değildir ama bilmediği bir işi sorup öğrenmeden yapmaya kalkışması kusurdur.

125-Bin bilsen de bir bilene danış :

Bir insan bir şeyi ne kadar iyi bilirse bilsin, gene de onu kendisinden daha iyi bilen bulunabilir.

126-Bin nasihatten bir musibet yeğdir :

Yaşanan olaylar, öğütlerden çok daha etkilidir.

127-Bin tasa bir borç ödemez :

Borçlu ne denli üzülürse üzulsün borç sıkıntısından kurtulamaz.

128-Bir adama kırk gün ne dersin o olur :

Sürekli telkinlerle bir kişinin bilinç altına birtakım inançlar, duygular yerleştirilebilir.

129-Bir çöplükte iki horoz ötmez :

Bir yerde iki kişi baş olmaz.

130-Bir baş soğan bir kazanı kokutur :

Kötü bir kişi,kötü bir davranış ya da kötü bir söz büyük bir topluluğun havasını bozar.

131-Bir elin nesi var, iki elin sesi var :

Başarıya ulaşmak için birlik olmak gerek.

132-Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı vardır :

İyilik küçük de olsa unutulmaz.

133-Bir kızı bin kişi ister, bir kişi alır :

Bir şeyi herkes ister ancak onu bir kişi elde edebilir.

134-Bir koltuğa iki karpuz sığmaz :

Aynı zamanda birden çok işle ilgilenmek başarı için sakıncalıdır.

135-Bir mih(çivi) bir nal kurtarır,bir nal bir at kurtarır :

Küçük gibi görünen işler,büyük sonuçlar doğurabilir.Örneğin küçük bir vidası eksik olan koca bir fabrika çalışamaz.

136-Biri bilmeyen bini hiç bilmez :

Küçük de olsa bir iyiliğin değerini bilmeyen, daha büyük iyiliklere layık değildir.

137-Bir söz yola getirir,bir söz yoldan çıkarır :

Doğru yola götüren inandırıcı sözler de yanlış yola sürükleyen etkili sözler de vardır.

138-Biz kırk kişiyiz, birbirimizi biliriz :

Birbirimizi çok yakından tanırız, onun öyle bir üstün durumu olmadığını biliriz.

139-Boğaz dokuz boğumdur :

Bir söz iyice düşünmeden söylenmemelidir.

**140-Borcun iyisi vermek,
derdin iyisi ölmek :**

Borçlu ve dertli bir biçimde yaşanılmaz; borçtan kurtulmanın yolu onu vermek, onulmaz dertten kurtulmanın çıkar yolu ise ölmektir.

**141-Borç ödemekle, yol
yürümekle tükenir :**

Birden ödenemeyen bir borç azar azar verilerek ödenebilir.

142-Borç yiğidin kamçısıdır :

Borç, kişiyi daha çok çalışmaya zorlar.

**143-Borçlu ölmez, benzi
sararır :**

Borç kişiyi öldürmez ancak hasta edecek kadar üzer.

**144-Bostana dadanan eşeğin
kuyruğu, kulağı olmaz :**

Çalıp çırpmayı huy edinen kişi ,yakayı ele vererek ceza alır ve insanlıktan çıkar.

**145-Boş gzmekten bedava
çalışmak yeğdir :**

Çalışmak insanı tembellikten kurtarır.

**146-Boşa koysan dolmaz,
doluya koysan almaz :**

İçinden çıkılamayan güç bir durum karşısında kalındığında söylenen bir söz.

**147-Bu ne perhiz bu ne lahana
turşusu! :**

Sözleri ve davranışları birbirini tutmuyor, çelişiyor.

148-Buğdayım var deme ambara girmeyince, oğlum var deme yoksulluğa ermeyince :

Bir şeyin senin olduğundan kuşkun kalmaması için gereken bütün koşullar gerçekleşmelidir" anlamında kullanılan bir söz.

149-Burnunu sıksan canı çıkacak :

Çok zayıf ve güçsüz kimseler için kullanılan bir söz.

150-Bülbülü altın kafese koymuşlar, ah vatanım demiş :

Kişi, başka yerlerde ne kadar rahat ve mutlu olursa olsun yine de kendi yurdunu özler.

151-Büyük başın derdi büyük olur :

Büyük işlerin başında bulunanların karşılaşacağı güçlükler de çoktur.

152-Büyük lokma ye büyük söz söyleme :

Başaramayacağın, sonuçlandıramayacağın bir konuda kesin sözler söyleme.

153-Can boğazdan gelir :

İnsan yiyeceğine önem vererek güçlenebilir veya yemeden yaşamak mümkün değildir.

154-Can canın yoldaşdır :

İnsan tek başına yaşayamaz, konuşup görüşmek için arkadaş arar.

155-Can çıkmayınca huy çıkmaz :

İnsanı alışkanlıklarından, huylarından vazgeçirmek mümkün değildir.

156-Cana gelecek mala gelsin :

Canı korumak için mal feda edilir.

157-Canımı sokakta bulmadım :

Tehlikeye veya herhangi bir sıkıntıya katlanmaya niyetim yok.

158-Cefayı çekmeyen sefanın kadrini bilmez :

Sıkıntı çekmemiş olanlar, eriştikleri rahatlığın ve mutluluğun değerini bilemezler.

159-Cins kedi ölüsünü göstermez :

Onurlu kişi kötü durumlarını çok gerekmedikçe kimseye göstermez ve söylemez.

160-Cömert derler maldan ederler, yiğit derler candan ederler :

Başkalarının pohpohlamalarına kananlar mallarından ve canlarından olurlar.

161-Çağrılan yere erinme,

çağrılmayan yere görünme :

Kişi, çağrıldığı yere gitmeli, çağrılmadığı yere gitmemelidir.

162-Çağrılmayan yere

çörekçiyle börekçi gider :

Çağrılmadığın yere sakın gitme!

163-Çalma elin kapısını, çalarlar kapını :

Kimseye kötülük yapma yoksa onlar da sana aynı kötülüğü yaparlar.

164-Çam ağacından ağıl olmaz, el çocuğundan oğul olmaz :

Her şeyin bir değeri vardır; yapacağı iş, kullanılacağı yer ayırdır.

165-Çanağa ne doğarsan

kaşığında o çıkar :

Kişi, kendisi için önceden yaptığı hazırlıkların verimini ileride alır.

166-Çay geçerken at

değiştirilmez :

Bir yöntemden başka bir yönteme geçiş tehlikeli bir durum veya zamanda yapılmamalıdır.

167-Çıkmadık canda umut var :

Elden gitti sandığımız bir şeyle ilğimiz büsbütün kesilmemişse gereken çabayı harcayarak onun elimizde kalmasını sağlayabileceğimizi umabiliriz.

168-Çıngıraklı deve kaybolmaz :

Kalıcı eser bırakan kimseler hiçbir zaman unutulmaz.

169-Çivi çıkar ama yeri kalır :

Gönül yarası kapansa da unutulmaz.

170-Çivi çiviye söker :

Güçlü bir şey, kendisi güçlü olan başka bir şeyle veya durumla etkisiz bırakılır.

171-Çobanın gönlü olursa

tekeden süt çıkarır :

Kişi istediğinde olmayacak gibi görünen işlere çözüm yolu bulur

172-Çobansız koyunu kurt

kapar :

Yöneticisi, koruyucusu olmayan kişiyi ve topluluğu düşman ezer.

**173-Çocuğu iş buyuran,
ardınca kendi gider :**

Çocuk kendisine ismarlanan işi yapamayacağından işi buyuran kimsenin onun arkasından gitmesi gerekir.

**174-Çocuğun bulunduğu yerde
dedikodu olmaz :**

Küçük çocuğun bulunduğu yerde herkes çocukla uğraşmaktan dedikodu yapmaya fırsat bulamaz.

175-Çocuk düşe kalka büyür :

Çocuk yürümeye başladığı sırada sık sık düşer, anne baba bu duruma üzülmemelidir.

176-Çoğu gitti, azı kaldı :

Yapılmakta olan işin en önemli, en güç bölümü bitti, az ve önemsiz bölümü kaldı.

177-Çoğu zarar, azı karar :

Hiçbir zaman aşırıya kaçılmamalıdır.

178-Çok bilen çok yanılır :

Çok bildiği için kendine güvenen kişi, bilmediği şeylere de karışır ve bunlarda yanılır.

**179-Çok gezen tavuk ayağında
pislik getirir :**

Gezip dolaştığı yerlerde kötü şeyler de bulunan kimse, kötü alışkanlıklar ve zararlı bilgiler elde ederek yerine döner.

180-Çok havlayan köpek

ısırmaz :

Karşısındakini bağıırıp çağırmakla korkutmaya çalışan kimse eylemli bir saldırıda bulunmaz.

181-Çok naz âşık usandırır :

Başka şeylerde olduğu gibi
nazlanmada da aşırı
gidilmemelidir.

182-Çok söyleme arsız

edersin, aç bırakma hırsız
edersin :

Bir kişiye bir uyarıyı sürekli
olarak yapmak ve bir kişiyi
istediğinden yoksun bırakmak
daima kötü sonuç verir.

183-Çok yaşayan bilmez, çok gezen bilir :

Çok gezen insan çok
yaşayandan daha fazla bilgiye
sahip olabilir.

184-Çul içinde aslan yatar :

Bir kimsenin değeri, kılık kıyafeti
ile değil kişiliğindeki cevherle
ölçülür.

185-Dağ başından duman eksik olmaz :

Büyük adamların, büyük iş
yapanların her zaman üzüntüleri,
sıkıntıları vardır.

186-Dağ dağ üstüne olur, ev ev üstüne olmaz :

Aynı evde oturan iki aile arasında
er geç birtakım anlaşmazlıklar
çıkar.

187-Dağ dağa kavuşmaz, insan insana kavuşur :

Ne kadar uzak düşmüş olurlarsa
olsunlar, insanlar günün birinde
birbirleriyle karşılaşabilirler.

188-Dağ ne kadar yüce olsa yol üstünden aşar :

Yenilmesi imkânsız gibi görünen
zorlukların da üstesinden gelir.

189-Dam üstünde saksığan, vur beline kazmayı :

Yersiz ve saçma sözler karşısında söylenen bir söz.

190-Damdan düşen, damdan düşenin hâlini bilir :

İyi bir durumdayken kötü duruma düşen kimse, başına aynı durum gelen kimsenin derdini iyi anlar.

191-Damlaya damlaya göl olur :

Azar azar olagelen şeyler birikerek önemli bir niceliğe ulaşacağı için küçümsenmemelidir.

192-Danışan dağı aşmış, danışmayan düz yolda şaşmış :

Bilmediği şeyi bir bilene soran, en zor işlerin bile üstesinden gelir; sormayan ise güçlükler içinde yuvarlanır gider.

193-Davetsiz gelen döşeksiz oturur :

Çağrılmadan bir yere giden kimse iyi bir ağır lanma beklememelidir.

194-Davul dengi dengine diye çalar :

Evlenecek kimselerin birbirlerine denk olması gerekir.

195-Davulun sesi uzaktan hoş gelir :

İşin içinde olmayanlar o işi kolay veya kârlı sanırlar.

196-Değirmenin suyu nereden geliyor?

Bu işin masrafını karşılayacak para nasıl kazanılıyor.

197-Delik büyük, yama küçük :

Eldeki imkânlar gerekenden çok az.

198-Demir nemden, insan gamdan çürür :

Nem demiri nasıl paslandırırıp çürütürse gam da insanı öylece yıpratır.

199-Demir tavında dövülür

Her iş zamanında ve uygun durumda yapılır.

200-Deniz kenarında dalga eksik olmaz :

İçinde çeşitli olayların geçmesi doğal olan bir ortamda zaman zaman sert çatışmaların, fırtınaların çıkması da olasıdır.

201-Denizdeki balığın pazarlığı olmaz :

Henüz elde olmayan bir nesnenin alımı, satımı üzerinde konuşulmaz.

202-Denize düşen yılan sarılır :

Güç bir duruma düşenlerin bundan kurtulmak için her türlü çareye başvurmaları olağandır.

203-Derdini söylemeyen derman bulamaz :

İnsan sıkıntısını başkasına açıklayarak giderebilir.

204-Derdi veren devasını da verir :

Her sıkıntının, üzüntünün bir çaresi vardır.

205-Dereyi geçerken at değiştirilmez :

Bir yöntemden başka bir yöneme geçiş tehlikeli bir durum veya zamanda yapılmamalıdır.

206-Dert ağlatır, aşk söyletir :

Derdi olan acı çeker, ağlar; âşık olan kimse de içindeki duyguları dışa vurup ferahlamak için durmadan söylenir.

207-Dervişin fikri ne ise zikri de odur :

İnsan, önem verip düşündüğü şeyi konuşmaktan kendini alamaz.

208-Destursuz bağa gireni sopa ile kovarlar :

Bir yere izinsiz girmek veya bir işe izinsiz el atmak kötü karşılanır.

209-Deveyi yardan uçuran bir tutam ottur :

Gözü doymayan hırslı insanlar küçük bir çıkar için bütün varlığını tehlikeye atar.

210-Dışı eli yakar, içi beni yakar :

Görünüşe aldanmamalı.

211-Dikensiz gül olmaz :

İyi veya güzel olan her şeyin az çok sıkıntı veren bir yanı da bulunur.

212-Dilden gelen elden gelse her fukara padişah olur :

Kişi her söylediğini yapamaz, her dilediğini elde edemez.

213-Dilsizin dilinden anası anlar :

Başkalarının kolay kolay anlayamadıkları şeyi, her gün onunla uğraşan kimse çok kolay anlar.

214-Doğru söz acıdır :

Eksikleri, yanlışları, yolsuzlukları bütün çıplaklığıyla ortaya koyan ve eleştiren söz, bu işi yapanlara acı gelir.

215-Doğrunun yardımcısı

Allah'tır :

İşlerinde doğruluktan ayrılmayan kişiye Tanrı her zaman yardım eder.

216-Doluya koydum almadı, boşa koydum dolmadı :

İçinden çıkılmayan güç bir durum karşısında söylenen bir söz.

217-Dost acı söyler :

Yakınlarımız, eksikliklerimizi çekinmeden söylerler.

218-Dost ağlatır, düşman güldürür :

Dost olan kimsenin söylediği söz, acı da olsa insanın iyiliği içindir.

219-Dost başa, düşman ayağa bakar :

İyi bir görüntü verebilmek için her zaman temiz giyinip kuşanmak gereklidir.

220-Dost dostun ayıbını yüzüne söyler :

Gerçek dost uyarmak, kusurun düzeltilmesini sağlamak amacıyla ayıbı yüze karşı söyler.

221-Dostun attığı taş baş yarmaz :

Dostun acı sözü veya sert davranışı insana ağır gelmez.

222-Dostluk okkayla, alışveriş dirhemle :

Dostluğun değeri ölçülemez, alışverişse ölçülü yapılmalı.

223-Dün öleni dün gömerler :

Bir üzüntü sürdürülmemeli,
unutulmaya çalışılmalıdır.

**224-Ecel geldi cihana, baş ağrısı
bahane :**

Herkesin ölümü için bir sebep
vardır.

225-Eğilen baş kesilmez :

Kusurunu anlayıp özür dileyen kişi
bağışlanmalıdır.

226-Eğreti ata binen tez iner :

Ödünç alınmış araçlarla girilen
işler çok kez yürütülemez.

227-Eğri oturup doğru

konuşalım :

Birisine karşı tutumumuz ne olursa
olsun doğruyu söylemeliyiz.

228-Ekmek aslanın ağzında :

Geçim sağlayacak bir iş bulmak ve
para kazanmak kolay değildir.

229-Ekmek istemez su istemez :

Hiçbir masrafı yoktur.

230-El için ağlayan gözden olur :

Başkası için yapılacak fedakârlığın
bir sınırı vardır.

231-El kazaniyla aş kaynamaz :

Önemli bir iş, başkalarının
yardımıyla başarılamaz, iş her an
yarıda kalabilir.

232-Elçiye zeval olmaz :

Bir kimseden başka bir kimseye
herhangi bir haber ulaştıran, bu
aracılığından dolayı sorumlu
tutulmaz.

233-Elin ağzı torba değil ki

büzesin :

Başkalarının söyleyeceklerine engel
olamazsınız.

234-Elmanın dibi göl, armudun dibi yol :

Dıştan birbirine benzeyen her şeye aynı işlem uygulanamaz, her biri özelliğine göre ayrı bir davranış ister.

235-Emek olmadan yemek olmaz :

Yaşayabilmek, harcayabilmek için çalışıp kazanmak gerekir.

236-Erkeğin kalbine giden yol midesinden geçer :

Kendini bir erkeğe beğendirmek isteyen kadın, ona güzel yemekler hazırlamalıdır.

237-Erken kalkan yol alır :

Yapacakları işlere erken başlayanlar kazançlı çıkarlar.

238-Eski düşman dost olmaz, yenisinden vefa gelmez :

Birçok nedenin birbirini izlemesiyle sürüp gelmiş olan eski düşmanlık, dostluğa dönüştürülemez.

239-Eskisi olmayanın yenisi olmaz :

Yeni bir şey edinildiğinde eskisi hemen elden çıkarılmamalıdır.

240-Eşeğe altın semer vursalar yine eşektir :

İnsanlık değerinden yoksun kişi, kılık kıyafetle, makam ve mevkiyle değer kazanmaz.

241-Eşek , kulağı kesilmekle küheylan olmaz :

Biçim değiştirmekle öz değişmiş olmaz.

242-Etle tırnak arasına girilmez :

Aile anlaşmazlıklarında bir yanı tutmak doğru değildir.

243-Etme bulma dünyası :

Kötülük eden kötülük bulur.

244-Ev alma, komşu al :

Komşuluk ilişkileri, iyi bir komşuya sahip olma çok çok önemlidir.

245-Evdeki hesap çarşıya

uymaz :

Önceden tasarlanan bir iş umulduğu gibi sonuçlanmaz, düşünüldüğü gibi olmaz.

246-Evden bir ölü çıkacak demişler, herkes hizmetçinin yüzüne bakmış :

Topluluk içinde birinin tehlikeli bir iş yapması gerektiğinde herkes bunu söz geçirebileceği birinden bekler.

247-Evlinin bir evi var, kiracının bin evi var :

Evi olan yalnızca kendi evinde oturur, evi olmayan ise beğendiği evde oturur.

248-Fakirlik ayıp değil, tembellik ayıp :

Yoksulluk utanılacak bir şey değildir, çalışmamak en büyük ayıptır.

249-Fukaranın tavuğu tek tek yumurtlar :

Talih, fakire hiç gülmez; aynı sermaye zengine daha çok, fakire daha az gelir getirir.

250-Garibe bir selam bin altın

değer :

Yabancı yerde tek başına kalan kimseye karşı gösterilecek küçük bir ilgi, en büyük iyilik yerine geçer.

251-Garip kuşun yuvasını Allah

yapar :

Garip ve kimsesiz kişiye Tanrı yardım eder.

252-Geç olsun da güç olmasın :

Çeşitli engeller yüzünden gerçekleştiremeyen işlerde avunmak için söylenen bir söz.

253-Gel demesi kolay ama git demesi güçtür :

Bir kimseyi işe almak, bir misafir çağırmak kolaydır ancak bir kimsenin işine son vermek, misafire git demek zordur.

254-Gelen gideni aratır :

Beğenmediğimiz bir kişinin yerine öyle birisi gelir ki eskisini aratır.

255-Gelene git denilmez :

Kendiliğinden gelen bir konuk geri çevrilmez.

256-Gelini ata bindirmişler 'ya nasip' demiş :

Kesin sonuç alınmadan hiçbir işe olup bitti gözüyle bakılmaz.

257-Gençliğin kıymeti ihtiyarlıkta bilinir :

İnsan gençliğinde yaptığı şeylerin çoğunu yaşlandığında yapamaz ve gençliğin ne denli değerli olduğunu o zaman anlar.

258-Gidilmeyen yer senin değildir :

Gidemediğiniz yerinizin, kullanamadığınız malınızın size bir yararı olmaz.

259-Gidip de gelmemek var, gelip de görmemek var :

Uzak bir yere giden kişi dönmeyebilir, dönebilse de ayrılırken bıraktığı yakınlarını bulmayabilir.

260-Gönül bir sırça saraydır, kırılırsa yapılmaz :

Kolay kolay onarılamayacağı için bir kimsenin özellikle de dostlarımızın gönlünü kırmamaya özen göstermeliyiz.

261-Güneş balçıkla sıvanmaz :

Herkesin bildiği bir gerçek, yalan yanlış sözlerle değiştirilemez, örtbas edilemez.

262-Güneş girmeyen eve doktor girer :

Güneşsiz evde hastalık eksik olmaz.

263-Hacı hacıyı Mekke’de, derviş dervişini tekkede bulur :

Hedefleri, amaçları aynı olanların yolları aynı noktada kesişir.

264-Haddini bilmeyene bildirirler :

Çevresindekileri hiçe sayarak yetkili olmadığı konularda yüksekten atanlara sert karşılıklarla gereken dersler verilir.

265-Hak deyince akan sular durur :

Bir anlaşmazlıkta adalet, tarafsızlık, hakkaniyet devreye girdiğinde kimsenin söyleyecek sözü kalmaz.

266-Hak yerini bulur :

Haksızlık er geç ortaya çıkar.

267-Hamama giren terler :

Bir işe girişen, o işin güçlüklerini veya masraflarını göze almalıdır.

268-Hangi rüzgâr attı?

Bir yere uzun süre uğramamışken beklenmedik bir zamanda gelenlere sitem yollu söylenen bir söz.

269-Hastaya bakmaktan hasta olması yeğdir :

Ağır bir hastaya bakmak o denli güçtür ki, kimi zaman hasta olmak bundan daha kolay görünür.

270-Hastaya döşek sorulmaz :

Bir kişiye, onsuz yapamayacağı belli olan bir şeyin gerekli olup olmadığı sorulmaz.

271-Hatasız kul olmaz :

İnsan yanılmamak için ne kadar dikkat ederse etsin yine yanılır.

272-Hekimden sorma, çekenden sor :

Bir sıkıntının acısını ancak onu çeken bilir.

273-Her ağacın meyvesi olmaz :

Dışarıdan verimli gibi görünen herkes verimli olmaz.

274-Her ağaçtan kaşık olmaz :

Özelliği olan bir iş için sıradan birisi kullanılamaz.

275-Her gün baklava börek yense bıılır :

Hep aynı şeyle uğraşmak insana bıkkınlık verir.

276-Her horoz kendi çöplüğünde

öter :

Herkes ancak kendi çevresinde bir değer taşır ve sözünü orada geçirebilir.

277-Her işte bir hayır vardır :

Kişi, kötümserliğe kapılmamak için olup biten her işi hayra yormalıdır.

278-Her kaşığın kısmeti bir

olmaz :

Herkesin talihi, kazancı bir değildir.

279-Her kuşun eti yenmez :

Herkes zorbalığa boyun eğmez, buna karşı gelecekler de çıkar.

280-Her yiğidin bir yoğurt yiyişi

vardır :

Herkesin kendine özgü bir çalışma yöntemi, bir iş yapma biçimi vardır.

281-Herkes aklını pazara

çıkarmış, yine kendi aklını

almış :

İnsanlar kendi akıllarını başkalarının aklından üstün görürler.

282-Herkes bildiğini okur :

Başkaları ne söylerse söylesin, herkes kendi düşüncesine göre iş yapar.

283-Herkes gider Mersin'e, biz

gideriz tersine :

İnsan kendi kusurunu göremez, bilemez.

284-İrak yerin haberini kervan

getirir :

Erişemediğimiz şeyle aramızdaki ilişkiyi bir aracı sağlar.

**285-İşığını akşamdan önce
yakan sabaha çirasına yağ
bulamaz :**

Gerekmediği zaman bol bol
harcama yapanlar, gerektiği
zaman harcayacak para
bulamaz.

**286-Irmak kenarında çeşme
yapılmaz :**

Zaten var olan ve herkesin
istifade edebildiği şeyin yanına,
aynı işi görmek üzere daha
yetersizini ve zayıfını eklemek
akıllılık değildir. Böyle bir gayret
boşuna yorulmaktır.

**287-İslandımışın yağmurdan
pervası yoktur :**

Daha önce bir zarara uğramış
kimse, kendisine aynı zararı
verecek şeyden korkmaz.

288-İsmaarlama hac, hac olmaz :

Kişi, kendisi yapması gereken bir işi
başkasına ismarlamamalıdır.

289-İbadet de gizli, kabahat de :

Yapılan iyilikler göstermelik
olmamalı, işlenen suçlar, ayıplar
açığa vurulmamalıdır.

290-İki aslan bir posta sığmaz :

Bir ülkede iki baş egemen olamaz.

291-İki at bir kazığa bağlanmaz :

Ayrı ayrı düşünceleri ve kişilikleri
bulunan iki kişi bir arada
yaşayamaz, bir işi birlikte
yapamazlar.

292-İki deliye bir uslu koymuşlar :

Birbirleriyle anlaşamayan, kavga
eden iki kişinin arasını bulacak bir
akıllının olması gerekir.

293-İki kaptan bir gemiyi batırır :

Bir işi iki kişi yürütemez.

294-İki el, bir baş için :

Ancak kendi geçimini sağlayabilenler, başkalarına yardım edecek bir durumda değildir.

295-İki emini bir yemin aralar :

Birbirinin doğruluğuna güvenerek birlikte iş yapmakta olan iki kişiden biri, hile yapmadığına arkadaşını inandırmak için yemin ediyorsa artık güven bozulmuş demektir, ayrılımları gerekir.

296-İki kere iki dört eder :

Gerçekliğinden şüphe edilmeyecek kadar açık.

297-İki ölç bir biç :

Bir iş yapılırken ayrıntıları ve sonuçları iyice düşünülmelidir.

298-İki testi tokuşunca biri

elbet kırılır :

Kavgaya tutuşan iki kişiden biri elbette yenilir ve zarara uğrar.

299-İnsan ayaktan, at tırnaktan kapar :

Birçok hastalık insana ayağını üşütmesi, ata da tırnağı yoluyla gelir.

300-İnsan beşer, kuldur şaşar :

Kişinin zaman zaman şaşırmasını, yanılmasını hoş görmek gerekir.

301-İnsan çeşit çeşit, yer damar damar :

Toprağın her kesimi ayrı ayrı nitelikler taşıdığı gibi insanlar da birbirlerinden farklı özelliklere sahiptirler.

**302-İnsan doğduğu yerde değil,
doyduğu yerde :**

İnsan doğduğu yeri değil geçimini
sağladığı yeri yurt edinir.

**303-İnsan gönlünün artığını
söyler :**

İnsanlar şaka yaparken içlerinden
geçeni yansıtırlar.

304-İnsan kıymetini insan bilir :

Bir kimsenin ne kadar değerli
olduğunu ancak o kimsenin değerini
ölçebilecek nitelikteki insanlar anlar.

**305-İnsan konuşa konuşa, hayvan
koklaşa koklaşa :**

İnsanlar konuşarak birbirlerini daha
iyi anlarlar.

**306-İnsan sözünden, hayvan
yularından tutulur :**

Yularından tutulan hayvan başka
yöne sapamadığı gibi insan da
söylediği sözün dışına çıkamaz.

**307-İnsan yedisinde ne ise
yetmişinde de odur :**

Kişinin çocukluğundaki huyları,
özellikleri yaşlılığında da değişmez.

**308-İnsanın alacası içinde,
hayvanın alacası dışındadır :**

Hayvanın rengi dışındadır, bellidir
ancak insanın ne düşündüğü, ne
yapmak istediği kısacası içyüzü
belli değildir.

309-İp incelendiği yerden kopar :

Bir durum, en zayıf yerinden patlak
verir.

310-İp koptuğu yerden bağlanır :

İki kişi arasındaki kırgınlığın
giderilebilmesi için kırgınlık
nedeninin ortadan kaldırılması
gerekir.

311-İstediğini söyleyen, istemediğini ıştır :

Bir kimseye hakaret etmek, ağır sözler söylemek doğru değildir, o da ağır sözlerle karşılık verir.

312-İsteyenin bir yüzü, vermeyen iki yüzü kara :

Birinden bir şey isteyen utanır ancak isteği yerine getirmeyen daha çok utanmalıdır.

313-İş insanın aynasıdır :

Bir kimsenin nasıl bir kişi olduğu yaptığı işlerden anlaşılır.

314-İş olacağına varır :

Bir soruna aldırmamayı, ne yapılırsa yapılsın yine aynı sonuca ulaşılacağını anlatan bir söz.

315-İşin yoksa şahit ol, paran çoksa kefil ol :

Tanıklık boş oturan kimselerin, kefillik ise parası çok olan kimselerin işidir.

316-İşine hor bakan boynuna torba takar :

İşini küçümseyen kişi para kazanamaz, para kazanamayanın sonu ise dilenciliktir.

317-İşini kış tut da yaz çıkarsa bahtına :

Başladığın bir işte her zaman güçlüklerle karşılaşacağını varsay ki sonunda hayal kırıklığına uğramayasın, iyi sonuçlar aldığında sevinesin.

318-İşleyen demir ışıldar pas tutmaz :

Tembel tembel oturan kimse hantallaşır, iş yapma yeteneğini yitirir, çalışan kimse gittikçe açılır, daha yararlı işler yapar.

319-İştah dışın dibindedir :

Bir şey yemeyi istemeyen kimse, yiyecekten bir parça tattığında iştahının açıldığını görür.

320-İyi evlat babayı vezir, kötü evlat rezil eder :

Babaya ün kazandıran da el içine çıkamayacak bir duruma düşüren de çocuklarının tutumlarıdır.

321-İyi olacak hastanın hekim ayağına gelir :

Tanrı kötü bir durumun iyiliğe dönmesini dilemişse bunu yapacak kimse işin üstüne gelir.

322-İyiliğe iyilik her kişinin kârı, kötülüğe iyilik er kişinin kârı :

İyiliğe karşı iyiliği herkes yapabilir, önemli olan kötülüğe karşı iyilik yapabilmektir

323-İyilik eden iyilik bulur :

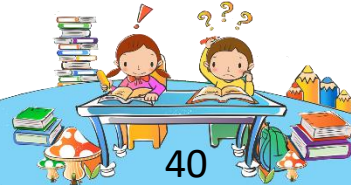
İyilik eden kimseye zamanı geldiğinde başkaları da iyilik ederler.

324-İyilik et denize at, balık bilmezse Halik bilir :

Karşılık beklemeden iyilik yap

325-İyilik iki baştan olur :

Birbiriyle ilişkileri bulunan iki kişinin iyi geçinebilmeleri için yalnız birinin iyi olması yetmez.

**326-Kabahat samur kürk olsa,
kimse sırtına almaz :**

Hiç kimse suçlu olduğunu kabul etmek istemez.

**327-Kaçanı kovmazlar, yıkılanı
vurmazlar :**

Kaçan bir düşmanı kovalayıp ezmeye çalışmak mertliğe yakışmaz, âciz olduğunu göstereni de vurmak insanlık değildir.

328-Kaçanın anası ağlamamış :

Tehlikeden kaçan kazançlı çıkmış.

**329-Kader olmayınca kadir
bilinmez :**

Kişi talihsiz ise ne kadar iyi insan olursa olsun, değeri bilinmez.

**330-Kadı anlatışa göre fetva
verir :**

Haksız kişi, olayı kendisini haklı gibi göstererek anlatırsa dinleyen ona hak verir.

331-Kalaylı bakır küflenmez :

Temizliğini herkesin bildiği kişi ve iş lekelenemez.

332-Kanaat gibi devlet olmaz :

Elindekiyle yetinmesini bilen kişi yokluk nedir bilmez.

**333-Kar kuytuda, para pintide
eğleşir :**

Her şey, saklanabilen yerde ve saklamasını bilen yanında bulunur.

**334-Kar ne kadar çok yağsa
yaza kalmaz :**

Elverişli bir ortamda çoğalan
şeyler, ortam elverişliliğini
yitirince yok olur.

335-Kar susuzluk kandırmaz :

Gerçek gereksinimler, avutucu,
oyalayıcı şeylerle karşılanmaz.

**336-Karaya sabun, deliye öğüt
neylesin :**

Özü bozuk olan şey, düzeltme
çabalarıyla iyi duruma
getirilemez.

**337-Kardeş kardeşi atmış, yar
başına tutmuş :**

Kardeşler ne kadar geçimsiz
olsalar da kötü bir durumda
birbirlerine yardım ederler.

**338-Karga kekliği taklit edeyim
derken kendi yürüyüşünü
şaşırmış :**

Görgüsüz kişi, görgülü kişinin
yaptığını yapmaya kalkışırsa
beceremez, kendisinin doğal
davranışını da yitirir, gülünç
duruma düşer.

**339-Karıncadan ibret al,
yazdan kışı karşılar :**

Kişi çalışıp kazanabildiği zamanı
boş geçirmemeli, çalışamayacağı
günler için geçimini sağlayacak
varlık edinmelidir.

**340-Karıncanın zevali gelince
kanatlanır :**

Kişi durumunun gereklerine
aykırı taşkınlıklarda bulunursa
artık düşecek demektir.

341-Katrandan olmaz şeker, olsa da cinsine çeker :

Kötü soylu şey ve kişi iyiye dönmez.

342-Katranı kaynatsan olur mu şeker?

Kişi, kendi özünü veya asıl özelliklerini değiştirmiş gibi görünse de asla değişmez.

343-Kavgada kılıç ödün vermez :

Kişi, savunma silahını başkasına verip kendisini savunamayacak ve yenilgiye uğrayacak duruma düşmemelidir.

344-Kaymağı seven mandayı yanında taşır :

Sevdiği şeyden yoksun kalmak istemeyen kişi, onu sağlayacak araçları eli altında bulundurmalı ve bunun için gereken sıkıntılara katlanmalıdır.

345-Kaza geliyorum demez :

Kaza, beklenmedik zamanda, ansızın olur.

346-Keçi kurttan kurtulsa gergedan olur :

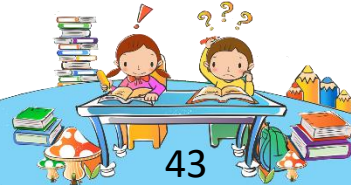
Tehlikeler olmasa her şey alabildiğine gelişir

347-Keçi nereye çıkarsa oğlağı da oraya çıkar :

Büyüklerin tuttuğu yol, küçüklere örnek olur.

348-Keçiye can kaygısı, kasaba yağ kaygısı :

Bir kişi kaybından dolayı kıvranırken, başkası bundan ne kadar yararlanabileceğinin hesabını yapar.

349-Kedinin boynuna ciğer asılmaz :

Bir kimseye, kullanıp zarar
vereceği, kendine mal edip
ortadan kaldıracağı şey emanet
edilmez.

350-Kedinin gideceği samanlığa kadar :

Uygunsuz iş yapan kişi, ne kadar
kaçarsa kaçsın, gideceği yer
bellidir, kısa zamanda yakayı ele
verir.

351-Kedinin kanadı olsaydı serçenin adı kalmazdı :

Saldırganlar istediklerini
yapabilecek durumda olsalardı,
zayıfları kolaylıkla ortadan kaldırır,
bol bol çıkarlarını sağlarlardı.

352-Kedinin usluluğu sıçan görünceye kadar :

Atılğan kişilerin sessiz ve
eylemsiz durmaları, onları
çileden çıkaran bir durum baş
gösterince sona erer.

353-Kediyi sıkıştırırsan üstüne atılır :

Senden çekinen, korkan kişi, çok
sıkıştırırsan sana karşı gelir.

354-Kenarın dilberi nazik de olsa nazenin olmaz :

Kibar çevrede yetişmemiş
olanlar, ne denli özenseler
kibarlığın bütün inceliklerini
gösteremezler.

355-Kepenek altında er yatar :

İnsanları giydiğine bakarak
değerlendirmek yanlışlara yol
açar, değerli kişiler de bazen eski
giymiş olabilir.

356-Kes parmağını çık pazara, merhem buyuran çok olur :

Kişinin bir ihtiyaç içinde
bulunduğunu gören herkes ona
değişik yol gösterir.

357-Kır atın yanında duran ya huyundan ya suyundan :

Kişi, arkadaşlık ettiği kimseden
etkilendir.

358-Kısmet gökten zembille inmez :

Çalışmayanın kısmeti olmaz.

359-Kısmet ise gelir Hint'ten,

kısmet değilse ne gelir elden?

Tanrı bir şeyi size kısmet etmişse
o mutlaka size gelir, kısmet
etmemişse yapacak bir şey
yoktur.

360-Kırk gün taban eti, bir gün av eti :

Avcılar bir av avlayabilmek için
dağ demez, taş demez, günlerce
taban teperler.

361-Kırk yıl kıran olmuş, eceli gelen ölür :

Salgın ve öldürücü hastalık da
olsa eceli gelmeyen ölmez.

362-Kırk yıllık Kâni, olur mu

Yani :

Eskimiş bir alışkanlık kolay kolay
değişmez.

363-Kırkından sonra saza başlayan kıyamette çalar :

Yaşlandıktan sonra bir şey öğrenmeye, yeni bir iş yapmaya başlayan kimsenin bunu başarmaya ömrü yetmez.

364-Kısmet gökten zembille inmez :

Kısmet durup dururken kişinin ayağına gelmez, çalışmakla elde edilir.

365-Kısmetinde ne varsa kaşığına o çıkar :

Kişi ne kadar çalışırsa çalışsın, çabalarsa çabalasın alın yazısındaki şeye ulaşır.

366-Kısmetsiz köpek, sabaha karşı uyuyakalır :

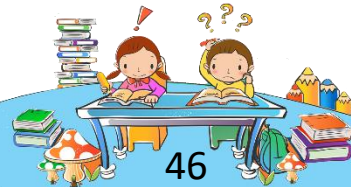
Tanrı kendisine kısmet vermemiş olan yaratık, yararlanılacak şeyi elde etmek kolaylaştığı zaman, başka bir işle uğraştığı için bundan yoksun kalır.

367-Kız kundakta, çeyiz sandıkta :

Kız daha kundakta iken çeyiz düzmeye başlamak gerekir.

368-Kızım sana söylüyorum, gelinim sen anla :

Herhangi birine dolaylı olarak söylenecek uyarı söz konusu olduğunda kullanılan bir söz.

**369-Kimi köprü bulamaz
geçmeye, kimi su bulamaz
içmeye :**

İnsanların nasipleri arasındaki
tutarsızlıkları belirten bir söz.

**370-Kimse bilmez kim kazana
kim yiye :**

Bir kimsenin çalışıp çabalayarak
kazandığı malı kimi zaman hatır ve
hayalde olmayan kişiler yer.

371-Kişi arkadaşından bellidir :

Bir kimsenin nasıl bir kişi olduğunu
öğrenmek isteyen, arkadaşının
kimliğine bakmalıdır.

**372-Kişi ne yaparsa kendine
yapar :**

İyilik yapan iyilik, kötülük yapan
kötülük bulur.

373-Kişi refikinden azar :

Kötü arkadaş insanı kötü yola
sürükler.

**374-Kişinin kendine ettiğini
kimse edemez :**

Bir kimse kimi zaman tedbirsizliği
yüzünden öyle yanlış iş yapar,
başını öyle derde sokar ki
böyle bir kötülüğü başkaları ona
yapamaz.

**375-Komşu ekmeği komşuya
borçtur :**

Komşunuz size bir ikramda
bulunur, bir şey armağan ederse
siz de ona ikramda bulunmalı,
armağan vermelisiniz.

376-Komşu kızı almak, kalaylı kaptan su içmek gibidir :

Komşu kızını almaya karar veren, ailenin ve kızın durumunu, gidişini iyi bildiğinden içi rahat olarak bu ilişkiyi kurar.

377-Komşu komşunun külüne muhtaçtır :

Komşular en küçük şey için bile birbirlerine muhtaçtırlar.

378-Komşunu iki inekli iste ki kendin bir inekli olasın :

Başkasının daha iyi durumda olmasını iste ki Tanrı da seni ondursun.

379-Komşunun tavuğu komşuya kaz görünür :

Başka bir kimsenin malı bize olduğundan daha değerli görünür.

380-Kork Allah'tan

korkmaktan :

Tanrı'dan korkmayan kimse, insana her türlü kötülüğü yapabilir.

381-Kork aprilin beşinden öküzü ayırır eşinden :

Nisan ayının beşinde çift süren iki öküzü birbirinden ayıracak kadar hava soğuk olur.

382-Korku dağları bekler :

Korku her yerde varlığını gösterir.

383-Korkunun ecele faydası yoktur :

Kişi korkmakla kendisine gelecek bir kötülüğü önleyemez.

384-Kör görmez sezer :

Kör görmediği şeyi nasıl sezerse bir konu üzerinde bilgisi olmayan kişinin de o konu ile ilgili sezışleri olur.

385-Körler memleketinde şaşılar padişah olur :

Hepsi bilgisiz olan bir çevrede azıcık bilgisi bulunan başa geçer.

386-Kötü komşu insanı hacet sahibi eder :

Kötü komşu kendisinden emanet olarak istenen şeyi vermez, emanet isteyen de gidip o şeyden satın alır.

387-Kuş, kanadına kira istemez :

Kişi, kendi işi için zaten harcayacağı çabadan dolayı başkasından karşılık beklemez.

388-Kuş vardır eti yenir, kuş vardır et yedirilir :

Öyle kişiler vardır ki acımadan en ağır işte kullanılır, öyle kişiler de vardır ki iş gördürmek şöyle dursun onlara hizmet edilir

389-Küheylan at, çul içinde de bellidir :

Cevherli insan, kılık kıyafeti düzgün olmasa da değerini yitirmez.

390-Kürk ile börk ile adam olunmaz :

Kılık kıyafet, değeri olmayan kişiye değer kazandırmaz.

391-Laf lafı açar :

Bir konu üzerinde konuşulurken ilgisi dolayısıyla söz başka bir konuya geçer, sohbet uzar, gider.

392-Laf torbaya girmez :

Ağızdan çıkan bir söz, artık gizli kalmaz, herkes onu duyar.

393-Lâfla peynir gemisi yürümez :

Şöyle yaparım, böyle yaparım demekle yapılması gereken iş yapılmaz.

394-Lokma çiğnmeden

yutulmaz :

Her iş emekle yapılır.

395-Lokma karın doyurmaz,

sefaat artırır :

Bir kimseye verilen armağan, aradaki sevgiyi artırdığı için değerlidir

396-Mahkeme kadiya mülk değil :

Hiç kimse, bulunduğu kamu hizmetinde ömrünün sonuna kadar kalamaz.

397-Mal adama hem dost hem

düşmandır :

Malın insana yararı olduğu gibi zararı da vardır.

398-Mal canı kazanmaz, can

malı kazanır :

İnsan mal kazanacağım diye sağlığını tehlikeye atmamalıdır.

399-Mal canın yongasıdır :

İnsan, malına gelen zarardan, canına gelmişçesine acı duyar.

400-Mal da yalan mülk de

yalan, var biraz da sen oyalan :

Bu dünya gelip geçicidir, mala mülke fazla değer vermemek gerekir.

401-Mal sahibi mülk sahibi, hani bunun ilk sahibi :

Malı mülkü yüzünden kendini üzüntüye kaptırmamak veya malı mülkü ile övünmemek gerektiğini anlatan bir söz.

402-Malı ongun olanın adı angın olur :

Malından çok ürün alan kişinin adı her yerde anılır.

403-Malın iyisi boğazdan geçer :

Kişinin, yiyemediği malının bir değeri yoktur.

404-Mart ayı dert ayı :

Mart ayında havalar sık sık değiştiği için insan kendisini koruyamaz ve hasta olur.

405-Mart çıkmadıkça dert bitmez :

Kış hastalıkları, mart sona ermedikçe bitmez.

406-Mart dokuzunda çıra yak, bağ buda :

Mart ayının dokuzunda bağların kesinlikle budanması gerekir, bu iş gündüz yetiştirilemezse gece çıra ışığında yapılmaya geçecek kadar önemlidir.

407-Mart kapıdan baktırır, kazma kürek yaktırır :

Mart ayındaki şiddetli soğuklarda insanlar ellerine geçen her şeyi yakmak zorunda kalırlar.

408-Maymun gözünü açtı :

Geçen bir olaydan ders alındığını anlatan bir söz.

409-Mızrak çuvala sığmaz :

Gizli tutulması imkânsız durumlar karşısında söylenen bir söz.

410-Mürüvvete endaze olmaz :

Yardım ve iyiliğin sınırı yoktur.

411-Ne dağda bağım var ne

çakaldan devam :

Tuttuğum bir taraf yok ki ona
saldıranların karşısında olayım.

412-Ne ekersen onu biçersin :

Nasıl davranırsan öyle karşılık
görürsün.

413-Ne kokar ne bulaşır :

Kimseye iyiliği de dokunmaz,
kötülüğü de.

414-Ne od var ne ocak :

Yoksulluk ve perişanlık içinde.

415-Ne şiş yansın ne kebab :

İki taraf da gücendirilmesin veya
korunsun.

416-Ne yârdan geçilir ne serden :

İnsan ne kendinden ne de
sevdiklerinden kolay kolay
vazgeçemez.

417-Nefesine güvenen

borazancıbaşı olur :

Başarabileceğine emin olanlar büyük
işlere girişmelidir.

418-Nerede hareket, orda bereket :

Hareket olan yerde bolluk olur.

419-Oduncunun gözü omçada :

Herkes işine yarayan şeyi elde
etmeye çalışır.

420-Okka her yerde dört yüz

dirhem :

Konuşulan bir gerçeğin açıklığını ve
tartışma götürmezliğini anlatmak için
söylenen bir söz.

421-Olacakla öleceğe çare

bulunmaz :

İnsanın alnına yazılmış olan şeyler önlenemez.

422-Ölüm Allah'ın emri :

Herkes ölecek, ölmek kaçınılmazdır.

423-Ölüm hak miras helal :

Ölümün olağan olması gibi mirasın da paylaşılması olağandır.

424-Ölümlle öç alınmaz :

Düşmanların ölümünden sevinç duymak insanlığa yakışmaz.

425-Papaz her gün pilav yemez :

Bir insanı hep aynı hileyle kandıramazsın.

426-Para parayı çeker :

Elde para bulunursa onunla yeni paralar kazanılır.

427-Para peşin, kırmızı meşin :

Her işin karşılığı anında ödenmelidir.

428-Paranın yüzü sıcaktır :

Paranın çekiciliğini ve geri çevrilemeyeceğini anlatan bir söz.

429-Parayı araya değil, paraya vermeli :

Parayı gerekli yere harcamalı.

430-Parayı veren düdüğü çalar :

Karşılığını ödediğinde insan istediğini elde edebilir.

431-Pekmez gibi malın olsun,

Antakya'dan sinek gelir :

Malı güzel kişi için müşteri kaygısı yoktur, onun malına uzak yerlerden bile istekli çıkar.

432-Perşembenin gelişi

çarşambadan bellidir :

Bir işin sonunun nasıl olacağı
şimdiki gidişinden belli olur.

433-Pilav yiyen kaşığı

yanında taşır :

Bir şeyden yararlanmak isteyen
kişi, bunun için gereken aracı eli
altında bulundurmalıdır.

434-Pilavdan dönenin kaşığı

kırılınsın :

Yararlı bir şeyi elde etmek için
sonuna kadar uğraşılmalı,
direnilmelidir.

435-Rüzgârlı havanın kuytusı,

yağmurlu havanın uykusu :

Rüzgârlı havada kuytu bir yer,
yağmurlu bir havada da uyku
tercih edilir.

436-Sabah ola, hayrola :

Sabah olsun, o vakte kadar iş belki
düzeldir.

437-Sabır acıdır, meyvesi

tatlıdır :

Sabır zor bir iştir ancak güzel
sonuçları vardır.

438-Saçın ak mı kara mı, önüne

düşünce görürsün :

Acele etme, sonucun ne olduğunu
biraz sonra görürsün.

439-Sağ elinin verdiği sol elin

görmesin :

Birine yaptığın iyiliği gizli tutmalısın.

440-Sakalım yok ki sözüm

dinlensin :

Ancak yaşlı kimselerin söz ve
öğütleri dinlenir.

441-Sakınılan göze çöp batar :

Üzerine çok düşülen şeyler genellikle kazaya veya zarara uğrar.

442-Sakla samanı, gelir zamanı :

Gereksiz görülen şey ilerde gerekli olabilir.

443-Sarhoştum aydım, böyle yaşamaktan caydım :

Artık gerçekleri gördüm.

444-Sarımsak yemedim ki ağzım koksun :

Kötü bir iş yapmadım ki sonucundan korkayım, sorumlu olayım.

445-Satılık ziftin olsun, Selanik'ten kel gelir :

İşe yaramaz sandığın bir malı satılığa çıkarırsan akla gelmeyen yerlerden onu arayanlar gelir.

446-Sel gider, kum kalır :

Geçici durumlara güvenmek doğru değildir.

447-Selam verdik, borçlu çıktık :

Küçük bir ilgi gösterdik, üzerimize büyük bir iş yüklediler.

448-Sen giderken ben geliyordum :

Ben bu işi senden önce yaptım.

449-Seninki can da benimki patlıcan mı?

Senin canının değeri var da benimkinin değeri yok mu?

450-Serçeden korkan darı ekmez :

Tehlikeleri gözde büyüterek işe girişmekte çekingen davrananlar amaçlarına ulaşamazlar.

451-Sinek küçüktür ama mide bulandırır :

Önemsiz, küçük gibi görünen bir şey kötü ve olumsuz bir izlenim yaratır.

452-Son pişmanlık fayda vermez :

İş işten geçtikten sonra pişman olmanın yararı yoktur.

453-Sorma kişinin aslını sohbetinden bellidir :

Birinin nasıl bir karakterde olduğu konuşmasından ve davranışlarından anlaşılır.

454-Su bulanmayınca durulmaz :

Bir konu türlü çekişmeden sonra aydınlığa kavuşur ,yoluna girer.

455-Su testisi su yolunda kırılır :

Bir kişi amaç edindiği işte kazaya uğrar.

456-Suyu havana koy, döv döv yine su :

Etkili bir özelliği bulunan kişi ya da nesnenin bu özelliği ne kadar uğraşılsa uğraşılsın değişmez.

457-Suyu görünce teyemmüm bozulu :

Bir zorunluluk dolayısıyla yapılmakta olan bir işin, bu zorunluluk ortadan kalktığında gereği gibi yapılmak için yeni baştan ele alınması gerekir.

458-Sütten ağzı yanan ayrıntı üfleterek içer :

Bir davranışı kendisine pahalıya mal olan kişi, benzeri durumda ihtiyatlı davranır.

459-Şeytanın dostluğu

darağacına kadardır :

Kötü arkadaş kişiyi yoldan çıkarıp ölüme kadar sürükleyebilir, ama ölümün eşiğinde onu kaderiyle baş başa bırakır.

460-Tabak sevdiği deriyi taştan taşa çalar :

Birinin yakınlarına gösterdiği sert davranış onun iyiliği içindir.

461-Tarlada izi olmayanın harmanda sözü olmaz :

Kendini işe vermeyenden, bir iş üretmeyenden hayır gelmez.

462-Taş attın da kolun mu yoruldu?

Bu kazancı hiç yorulmadan elde ettin.

463-Taş yerinde ağırdır :

Herkesin, her şeyin kendi çevresinde önem taşıdığını anlatan bir söz.

464-Taşı sıkça suyunu çıkarır :

Çok güçlü biridir, her zorluğun üstesinden gelir.

465-Taşıma su ile değirmen dönmez :

İşi yapacak olanda yeteri kadar güç bulunmadıkça başkalarının küçük katkılarıyla sürekli ve büyük bir iş yürütülemez.

466-Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır :

Gönül alıcı, okşayıcı sözlerle karşımızdakinin inadı yenilebilir.

**467-Tavşan dağa küsmüş,
dağın haberi olmamış :**

Önemsiz kişi, önemli kişiye
küsse önemli kişinin umurunda
bile olmaz.

**468-Tavuğun sadakası bir
yumurta :**

Gücü büyük işler yapmaya
yetmeyen ya da zengin olmayan
kişilerden ancak küçük yardımlar
beklenebilir.

**469-Tekerlek kırıldıktan sonra
yol gösteren çok olur :**

Sonucu kötü çıktıktan sonra bir
davranış üzerine akıl öğreten çok
bulunur.

**470-Tekkeyi bekleyen çorbayı
içer :**

Bir şeyi elde etmek için bazı
sıkıntılara katlanmak gerekir.

**471-Tembele iş buyur, sana
akıl öğretsin :**

Kendisinden bir konuda yardımcı
olması istendiğinde yardım
edeceği yerde çözüm yolları
gösteren kimseler için kullanılan
bir söz

**472-Terzi kendi söküğünü
dikemez :**

İnsanlar başkalarına yaptıkları
hizmetleri kendilerine
yapamazlar.

473-Teşbihte hata olmaz :

Yeri geldiği zaman çirkin, kaba
bir benzetme ile anlatıma daha
etkili bir hava verilmesi
saygısızca bir davranış değildir,
kimse bundan alınmamalıdır.

**474-Tilki tilkiliğini anlatıncaya
kadar post elden gider :**

Bir gerçeği anlatıncaya kadar çoğu
kez başa gelmedik kalmaz.

**475-Tilkinin dönüp dolaşıp
geleceği yer kürkçü dükkânıdır :**

Bir kişi ne kadar farklı yerlerde
yaşarsa yaşasın, ne kadar farklı
işlerle uğraşırsa uğraşsın, bağı
bulunduğu çevreye veya işe
dönmek zorunda kalır.

476-Tok açın hâlimden bilmez :

Varlıklı olan, yoksulun ne denli
sıkıntı içinde olduğunu bilmez.

477-Ucuz alan, pahalı alır :

Ucuz olan mal çabuk eskir,
pahaliya alınmış gibi olur.

**478-Ucuz etin yahnisi yavan
olur :**

Ucuza mal olan şeyler niteliksizdir.

**479-Ucuzdur vardır illeti,
pahalıdır vardır hikmeti :**

Ucuz şeylerin ucuzluğuna tamah
etmemeli, pahalı şeylerin de
pahallılığından korkulmamalıdır.

480-Ummadığın taş baş yarar :

Küçük veya önemsiz şeyler de
çoğu kez büyük etkiler yapabilir.

**481-Uyuyan yılanın kuyruğuna
basma :**

Size zararı dokunmayacak kişiyi
saldırgan duruma getirecek
davranışlarda bulunmayınız.

**482-Üzüm üzüme baka baka
kararır :**

Her zaman bir arada bulunan
kişiler birbirlerine huy aşılırlar.

483-Üşüntü köpekler mandayı paralar :

Birlikten güç doğar.

484-Vakitsiz öten horozun başını keserler

Her söz yerinde ve zamanında söylenmelidir. Zamansız ve yersiz söylenen sözler büyük zararlara yol açabilir.

485-Vermeyince mabut, neylesin Sultan Mahmut :

Allah geniş bir yaşama ya da yetenek kısmet etmemişse kulun elinden ne gelir?

486-Yanlış hesap Bağdat'tan döner :

Ortaya çıkan bir yanlışlık çok geç de olsa düzeltilebilir.

487-Yarası olan gocunur :

Bir işte sorumlu aranırken kusuru olan kimse telaşa düşer.

488-Yarım elma, gönül alma :

Armağan küçük de olsa gönül almaya yeter.

489-Yaş kesen baş keser :

Ağaç kesmek, insan öldürmek kadar büyük bir suçtur" anlamında kullanılan bir söz.

490-Yavaş atın tekmesi yavuz olur :

Yumuşak huylu kimseler öfkelendiklerinde aşırı davranışlarda bulunurlar.

491-Yel gibi gelen sel gibi gider :

Emek vermeden ele geçen para çarçur olur gider.

492-Yeme de yanında yat :

Çok lezzetli veya çok hoş olan şeyler için söylenen bir söz.

493-Yiğit meydanda belli olur :

Sözle atıp tutmak kolaydır, asıl marifet iş başında kendini göstermekle olur.

494-Yüz yüzden utanır :

İnsanlar karşı karşıya geldiklerinde daha kolay uzlaşabilirler.

495-Zahmetsiz rahmet olmaz :

Sıkıntı, güçlük çekmeden iyi ve güzel işler başarılamaz.

496-Zenginin malı züğürdün çenesini yorar :

Birinin zenginliğinden çok söz etmenin gereksizliğini, yersizliğini belirtmek için söylenen bir söz.

497-Zor oyunu bozar :

Hile, güç kullanarak düzenlenen oyun boşa çıkarıldığında söylenen bir söz.

498-Zorla güzellik olmaz :

Kişiye beğenmediği şey zorla beğendirilemez.

499-Zurnada peşrev olmaz, ne çıkarsa bahtına :

Rastgele yapılan plansız işlerde yöntem, kural aranmaz.

500-Zürefanın düşkünü, beyaz giyer kış günü :

Daha önce iyi bir durumda olan kişi bu konumunu kaybettiğinde uygun olmayan, yersiz davranışlarda bulunur, herkesin yadırgadığı işler yapar.

BÖLÜM 2

DEYİMLER

1-Abayı sermek :

Uzun süre yerleşip kalmak.

2-Abayı yakmak :

Birine aşırı bir biçimde gönül vermek, tutulmak, âşık olmak.

3-Açık kapı bırakmak :

Gereğinde, bir konuya yeniden dönebilme imkânı bırakmak, kesip atmamak.

4-Ağız değiştirmek :

Önce söylediğini başka türlü anlatmak.

5-Akla karayı seçmek :

Bir işi başarınca ya değin çok sıkıntı çekmek, güçlüklerle karşılaşmak.

6-Akla hayale gelmemek :

İnanılmamak

7-Aklına geleni yapmak :

Her istediğini önünü sonunu düşünmeden yapmak.

8-Aklını peynir ekmekle yemek :

Düşüncesizce davranmak, delice işler yapmak.

9-Aklından çıkarmamak :

Sürekli hatırlamak, unutmamak

10-Aralarından kara kedi geçmek:

Dostluk bağlarının gevşemesi, soğukluk girmesi.

11-Arpacı kumrusu gibi düşünmek:

İçinde bulunduğu sorunu nasıl çözeceğini uzun uzun düşünmek.

12-Asıp kesmek :

İşbaşında bulunan bir kimse yasayı çiğneyerek sert davranmak.

13-Aşık atmak :

Yarışmak, yarış etmek.

14-Ayağını yorganına göre uzatmak :

Giderini gelirine uydurmak.

15-Ayakları geri geri gitmek :

Bir yere istemeye istemeye gitmek.

16-Baklayı ağzından çıkarmak :

Gizli tuttuğu şeyleri açıklamak, söyleyemediği şeyleri sabrı tükenince söylemek.

17-Balık kavağa çıkınca :

Gerçekleşme olanağı bulunmayan şeyin gerçekleşebileceği kabul edilirse.

18-Bam teline basmak :

Birinin çok kızacağı şeyi yapmak veya sözü söylemek.

19-Benzine kan gelmek :

Sağlıklı duruma gelmek, canlanmak

20-Bıyık altından gülmek :

Birinin durumuna belli etmemeye çalışarak gülümsemek.

21-Bindiği dalı kesmek :

Kendisine gerekli ve yararlı olan şeyi farkında olmadan yararsız duruma getirmek, kendi eliyle yok etmek.

22-Bir dediği bir dediğini tutmamak :

Söyledikleri birbirine uymamak, tutarsız konuşmak.

23-Bir kulağından girip öbür

kulağından çıkmak :

Söylenen söze önem vermemek.

24-Boyunun ölçüsünü almak :

Kendi yetersizliğini, beceriksizliğini anlamak.

25-Bozuk çalmak :

Canı sıkılmış, yüzü asılmış olmak.

26-Buluttan nem kapmak :

En küçük bir şeyden alınmak, çok alingan olmak.

27-Burnunda tütme :

Çok özler, çok arar, çok ister olmak.

28-Burnundan kıl aldırmamak :

Kendisine söz söyletmemek, çok huysuz ve kibirli olmak.

29-Can evinden vurmak :

En etkileyici yönünden saldırmak.

30-Canı burnuna gelmek :

Bir şey yaparken çok zorluk çekmek.

31-Canını dişine takmak :

Her tehlikeyi göze alarak işe girişmek.

32-Cehenneme atsalar odun yaş diye bağırır :

Her şeye itiraz eder,çok densizdir, hiçbir durumu beğenmez.

33-Cendereye sokmak :

Manevi baskı altına almak.

34-Çamura bulaşmak :

Kirli ve uygunsuz bir işe karışmak.

35-Çetele tutmak :

Hesap tutmak amacı ile bir yere çizgiler çizmek.

36-Çil yavrusu gibi dağılmak :

Toplu olarak bulunan insanların her biri bir yana dağılmak.

37-Çizgisinden sapmamak :

Görüşlerinden vazgeçmemek, kararlı davranmak.

38-Çizmeyi aşmak :

Bilmediği, aklının ermediği, yetkisinin dışındaki bir işe kalkışmak.

39-Çorap söküşü gibi gitmek :

Başlayan bir iş veya birbirine bağlı birçok iş arka arkaya ve kolayca sürüp gitmek.

40-Çorbada tuzu bulunmak :

Bir iş veya görevde az da olsa emeği geçmiş olmak.

41-Çürük tahtaya basmak :

Tedbirsizlik edip sonu tehlikeli olabilecek bir işe girişmek.

42-Daldan dala konmak :

Çok sık, düşünce ya da konu değiştirmek.

43-Dal gibi kalmak :

Vücudu çok zayıflamak.

44-Deveye hendek atlatmak :

Birine yapılması çok zor, hemen hemen imkânsız olan işleri yaptırabilmek.

45-Dikiş tutturamamak :

Bir işte veya bir yerde herhangi bir sebeple uzun süre kalamamak

46-Dil dökmek :

Kandırmak, inandırmak veya yararlanmak için tatlı sözler söylemek.

47-Dile getirmek :

Belirtmek, anlatmak, açıklamak, ifade etmek.

48-Dilinde tüy bitmek :

Tekrar tekrar söylemekten usanmak, bıkmak.

49-Diline düşmek :

Yermek veya alay etmek amacıyla birinin kötü veya yanlış davranışını sürekli söylemek.

50-Dilini tutamamak :

Sonunu düşünmeden gelişigüzel konuşmak.

51-Dimyat'a pirince giderken

evdeki bulgurdan olmak :

Daha iyi bir şey elde etmek uğruna elindekini de yitirmek.

52-Dört duvar arasından kalmak:

Evde, kapalı bir yerde kalmak zorunda olmak.

53-Dumanı tepesinden çıkmak :

Çok öfkelenmek.

54-Dut yemiş bülbüle dönmek :

Neşe ve konuşkanlığını yitirmek, susmak.

55-Dünya başına yıkılmak :

Çok sıkılmak, umutlarını yitirmek.

56-Dünyanın kaç bucak olduğunu anlamak :

Dünyada ne gibi güçlükler olduğunu bildirmek (veya anlamak), insanın başına neler gelebileceğini öğretmek veya öğrenmek.

57-Dünyalara değişmemek :

Her şeyden daha fazla sevmek

58-Dünyayı tozpembe görmek :

Üzücü durumlara bile iyimser gözle bakmak.

59-El ayak çekilmek :

Ortalıkta kimse kalmamak, ıssızlaşıp sessizleşmek.

60-El değiştirmek :

Bir şeyin kullanımı veya mülkiyeti bir kimseden başka bir kimseye geçmek.

61-Elden düşürmemek :

Bir şeyle sürekli ilgilenmek, elden düşürmemek

62-Eli boş dönmek :

Umduğunu alamadan dönmek

63-Esamisi okunmamak :

Kendisine değer verilmemek, adı anılmamak.

64-Eşeğini sağlam kazığa

bağlamak :

İşini güven altına almak.

65-Eşiğine yüz sürmek :

Bir dilekte bulunmak için bir kişiye yalvarmaya gitmek.

66-Etekleri zil çalmak :

Büyük sevinç içinde bulunmak

67-Eteğindeki taşı dökmek :

Bütün bildiklerini açıklamak

68-Etek öpmek :

Yaltaklanmak, dalkavukluk etmek

69-Etliye sütlüye karışmamak :

Toplum içindeki çeşitli hareketlerden uzak durmak, hiçbir şeyle ilgilenmemek, tartışmalı konulardan kaçınmak.

70-Ezbere iş görmek :

İncelemeden gelişigüzel yapmak

71-Faka basmak :

Aldatılmak, uzağa düşmek.

72-Fareler cirit oynamak :

Bir yerde hiç insan bulunmamak, o yer çok ıssız olmak.

73-Ferman dinlememek :

Yasa, kural, yol yöntem tanımamak.

74-Fincancı katırlarını ürkütmek:

Zararı dokunabilecek bir kimsenin hoşuna gitmeyen bir davranışta bulunmak.

75-Forsunu yitirmek :

Etkinliğini ve saygınlığını kaybetmek.

76-Fos çıkmak :

Bir işin sonu gelmemek, boş çıkmak

77-Foyası meydana çıkmak:

Bir olay dolayısıyla bir kimsenin kötü niteliği ortaya çıkmak.

78-Gafil avlamak :

Umulmadık, beklenmedik bir zamanda yakalamak, zor duruma düşürmek.

79-Gam çekmek :

Tasalanmak, kaygılanmak, üzölmek.

80-Gam yememek :

Tasa etmemek, kaygılanmamak, üzölmemek.

81-Gazel okumak :

Oyalamak veya kandırmak üzere boş sözler söylemek.

82-Geceyi gündüze katmak :

Aralıksız, gece gündüz çalışmak, büyük çaba göstermek.

83-Gemi azıya almak :

Söz dinlemez olmak.

84-Gemisini yürötmek :

Bir işi hiçbir engel tanımadan sürdürmek.

85-Gık dememek :

Sesini çıkarmamak, karşı çıkmamak yakınmamak.

86-Gına gelmek :

Usanmak, bıkmak.

87-Gırgıra almak :

Biriyle alay etmek.

88-Göbeği çatlamak :

Birçok güçlükleri yenmek için çok uğraşmak.

89-Göğsü kabarmak :

Övünç duymak, kıvanmak, iftihar etmek.

90-Göğüs geçirmek :

Üzülererek erinden soluk almak.

91-Gökten zembille mi indi?

Neden başkalarına tanınmayan haklar ona tanınıyor.

92-Göklere çıkarmak :

Aşırı ölçüde övmek.

93-Gölge düşürmek :

Bir şeyin değerini veya ününü azaltacak işler yapmak.

94-Gönül almak :

Kırılan bir kimseyi güzel bir davranışla hoşnut etmek.

95-Göz boyamak :

Kandırmak, yanıltmak, gösterişle aldatmak.

96-Gözlerini fal taşı gibi açmak:

Şaşkınlıkla, hayretle bakmak.

97-Göz nuru dökmek :

Fazla emek sarf etmek.

98-Gözü açılmak :

İyi kötüyü veya kendisine yarayanı ayırt eder duruma gelmek.

99-Gözünü daldan budaktan

sakinmemek :

Tehlikeli işlere atılmaktan çekinmemek.

100-Gözünü dört açmak :

Aldanmamak için çok uyanık bulunmak.

101-Halep oradaysa arşın burada:

Gereken koşullar hazır,hadi yap görelim.

102-Hacet kalmamak :

Gereği olmamak.

103-Hâlden anlamak :

Bir kimsenin içinde bulunduğu güç durumu anlayarak sezip anlayış göstermek.

104-Hangi dağda kurt öldü?

Nasıl oldu da böyle umulmadık güzel bir davranışta bulundun?

105-Hâli kalmamak :

Gücü, takati, eski durumu olmamak.

106-Hallaç pamuğu gibi atmak :

Toplu durumda bulunan kişi veya nesneleri darmadağın etmek.

107-Hapı yutmak :

Kötü bir duruma düşmek.

108-Havanda su dövmek :

Boşuna uğraşmak.

109-Havsalası almamak :

Aklı kabul etmemek.

110-Her boyaya girip çıkmak :

Çeşitli işlerde kısa süre de olsa çalışmış olmak.

111-Her kafadan bir ses çıkmak :

Bir konu üzerinde herkes rastgele konuşmak.

112-Her telden çalmak :

Birçok konuda bilgisi olmak.

113-Hevesi kalmamak :

Şevki kırılmak, isteği kalmamak.

114-Hevesi kursağında kalmak :

İstediği, imrendiği şeyi elde edememek.

115-Hevesini almak :

İstediği, imrendiği şeyi elde ederek ona doymak.

116-Heyheyleri tutmak :

Çok sinirlenmek.

117-Huyuna suyuna gitmek :

Birini kızdırmayacak veya ürkütmeyecek biçimde uysalca davranmak, alışkanlıklarına, isteklerine uygun davranışlarda bulunmak.

118-Huyunu suyunu değiştirmek :

Eskisine göre değişik davranmasına sebep olmak.

119-Hüsrana uğramak :

Beklenen sonucun elde edilememesi sebebiyle çok üzülmek, acı çekmek.

120-Icığını cıcığını çıkarmak :

İncelenmemiş, elden geçirilmemiş hiçbir yerini bırakmamak, en küçük ayrıntısına kadar incelemek, didik didik etmek.

121-Isıtıp ısıtıp önüne koymak :

Daha önce geçmiş bir olayı, bir işi, ileri sürülmüş bir düşünceyi sık sık tekrarlamak.

122-Iskartaya çıkarmak :

Değersiz bularak bir yana atmak, işe yaramadığı için ayırıp bir yana koymak.

123-Işık almak :

Güneş ışığından yararlanır durumda olmak.

124-İbret almak :

Bir olaydan deneyim kazanmak,
ibret almak.

125-İç açmak :

Gönle ferahlık vermek, gönlü
ferahlatmak.

126-İç çekmek :

Üzüntüyle derinden soluk almak.

127-İçine kurt düşmek :

Kendisine zararı dokunacak bir
durum meydana geleceğinden
kuşkulanmak.

128-İçi açılmak :

Güzel bir şey karşısında sıkıntısı
dağılmak, ferahlamak.

129-İçi bayılmak :

Çok acıkmak.

130-İçi cız etmek :

Ansızın içi sızlamak.

131-İçi daralmak :

Sıkılmak, bunalmak.

132-İçi dayanmamak :

Düşündüğünü Acıklı bir durumu
kaldıramamak.

133-İçi dışına çıkmak :

Kusacak duruma gelmek.

134-İçi erimek :

Kaygı duymak, çok üzölmek.

135-İçi gitmek :

Bir şeyi yapmayı veya elde etmeyi
çok istemek.

136-İçi içine sığmamak :

Telaş, sabırsızlık, coşkunluk
göstermekten kendini alamamak.

137-İçi kan ağlamak :

Çok üzüntü duymak.

138-İçi kazınmak :

Açlıktan midesinde eziklik duymak

139-İçi parçalanmak :

Birine acıyarak çok üzölmek.

140-İçi rahat etmek :

Kaygı duyulacak bir konu bulunmadığını öğrenerek ferahlamak.

141-İçi sızlamak :

Çok üzölmek.

142-İçi yanmak :

Büyük bir acı, sıkıntı vb nedenlerle çok üzölmek

143-İçinden geçirmek :

Bir şeyi yapmayı düşünmek.

144-İçinden gelmek :

Bir şeyi yapmak için içten bir istek duymak.

145-İçine atmak :

Sıkıntısını kimseye belli etmemek.

146-İçine daralma gelmek :

Sıkıntı basmak, sıkılmak.

147-İçine doğmak :

Bir işin olacağını veya olduğunu hiçbir belirtiye dayanmadan önceden sezinlemek, malum olmak.

148-İçtikleri su ayrı gitmemek :

Çok iyi arkadaş olmak.

149-İçine kapanmak :

Çevresindeki kişilerle ilgi kurmamak, duygularını kimseye açmamak.

150-İçine kurt düşmek :

Kendisine zararı dokunacak bir durum meydana geleceğinden kuşkulananmak.

151-İçine sinmek :

İsteğince olduğu için huzur ve mutluluk duymak.

152-İçini ısıtmak :

Hoş, tatlı ve huzur verici duygular uyandırmak, coşku vermek.

153-İçini karartmak :

Bunalıma veya sıkıntıya sokmak, endişeye düşürmek.

154-İçini kemirmek :

Bir üzüntüden rahatsızlık duymak, tedirgin olmak.

155-İçini okumak :

Birinin gizli, saklı düşüncelerini anlamak.

156-İğne deliğinden Hindistan'ı

seyretmek:

Küçük bir olaydan büyük gerçeklere ulaşacak kadar keskin bir kavrayışı bulunmak.

157-İğne ile kuyu kazmak :

Yetersiz araçlarla, sürekli ve sabırlı bir biçimde çalışıp çok güç olan veya çok ağır yürüyen bir işi başarmaya çalışmak.

158-İğne ipliğe dönmek :

Çok zayıflamak.

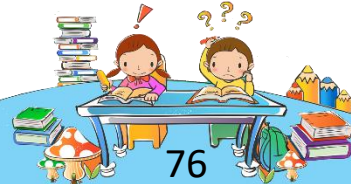
159-İki arada bir derede kalmak:

Sıkışık, zor şartlar altında kalmak.

160-İki ayağını bir pabuca

sokmak :

Birini bir işi hemen yapması için çok sıkıştırmak.

161-İki ateş arasında kalmak:

Zor bir durumda karar verememek.

162-İki gözü iki çeşme ağlamak:

Sürekli ve çok ağlamak.

163-İki karpuzu bir koltuğa

sığdırmak:

Aynı anda iki işi veya görevi yapmak

164-İki yakası bir araya gelmemek

Geçim sıkıntısından bir türlü

kurtulamamak, borçtan

kurtulamamak.

165-İnce eleyip sık dokumak:

Bir şeyi bütün ayrıntılarıyla

araştırmak, gözden veya elden

geçirmek.

166-İn cin top oynamak :

Hiçbir canlı varlık bulunmamak.

167- İncir çekirdeğini

doldurmamak :

Çok az veya çok önemsiz olmak.

168-İpe sapa gelmemek:

Akla yakın olmamak veya birbirini tutmamak.

169-İpe un sermek :

Geçersiz birtakım nedenler ileri sürerek istenilen işi yapmaktan kaçınmak.

170-İpliği pazara çıkmak :

Bir kimsenin kötü niteliğinin zamanla ya da bir olay sonrasında anlaşılması.

171-İpi koparmak :

Bağlı bulunduğu kuruluşla veya yakınlığı bulunan kişi ile ilişkisini kesmek.

172-İpin ucunu kaçırmak :

Yönetimde veya bir şeyi kullanmada gereken ölçüyü yitirmek.

173-İple çekmek :

Birini ölçülü davranmaya zorlamak.

174-İstifini bozmamak :

Aldırış etmeyip durum ve davranışını değiştirmemek.

175-İşi Allah'a kalmak

Kimsenin kendisine yardım etmediği bir durumda, çaresiz kalmak.

176-İş başa düşmek :

Kendi işini kendi görmek zorunda kalmak.

177-İş çığırından çıkmak:

Bir iş amacından saparak düzeltilmesi güç bir durum almak

178-İş sarpa sarmak :

İş, içinden çıkılması zor bir duruma gelmek.

179-İşi aksi gitmek :

İstenilen sonucu elde edememek.

180-İşkembeden atmak :

Uydurarak söylemek.

181-İz bırakmak :

Etkisini kalıcı bir duruma getirmek

182-İzinden yürümek :

Birine içten bağlanarak onun başladığı işi aynı anlayışla sürdürmek.

183-Jetonu geç düşmek :

Konuşulan veya sözü edilen konuyu geç anlamak, geç intikal etmek.

184-Kabak başına patlamak :

Birçok kimsenin ilgili olduğu olaydan, yalnızca bir kimse zarar veya ceza görmek.

185-Kabak tadı vermek :

Aşırı tekrarlanması, sürdürülmesi yüzünden bir şeyden doyunluk, yorgunluk veya bıkkınlık duyarak onu istemez duruma gelmek.

186-Kabına sığmamak :

Duygularına engel olamayıp taşkın davranışlarda bulunmak.

187-Kabir azabı çekmek :

Çok sıkılmak, üzülmek.

188-Kabuğuna çekilmek :

Dışarı ile olan ilişkilerini kesmek, kimse ile görüşmemek.

189-Kafa patlatmak :

Bir konu üzerinde pek çok düşünmek.

190-Kafa sallamak :

İkaz etmek için başını iki yana veya öne arkaya hafifçe eğmek.

191-Kaf ası kazan gibi olmak

Gürültülü şeyler dinlemekten rahatsız olmak.

192-Kafası bozulmak :

Öfkelenmek, kızmak.

193-Kafasına dank etmek :

Bir olay sebebiyle birden ayrılmak, doğruyu anlamak.

194-Kafasına koymak :

Kararını önceden vermiş olmak, önceden şartlanmak, bir şey yapmaya kesin karar vererek zamanını beklemek.

195-Kâğıt üzerinde kalmak :

Yapılması düşünülmüş olduğu hâlde yapılmamak.

196-Kalburla su taşımak :

Verimsiz, sonuçsuz bir işle uğraşmak.

197-Kale almamak :

Önem vermemek, hesaba katmamak, sözünü etmeye değer bulmamak.

198-Kaleyi içinden fethetmek :

Davasını karşı taraftan birinin yardımıyla kazanmak.

199-Kalıbını basmak :

Bir şeyi güvenle doğrulamak.

200-Kalıbının adamı olmamak :

Görünüşünden beklendiği gibi olmamak.

201-Kalıptan kalıba girmek :

Çıkar sağlamak için her duruma uymak.

202-Kanadı altına almak :

Korumak, himayesine almak.

203-Kanat germek :

Koruması altına almak, himaye etmek.

204-Kan beynine sıçramak :

Çok sinirlenmek, hiddetlenmek, kontrolü yitirmek.

205-Kancayı takmak :

Bir kimsenin kötülüğü için uğraşmak.

206-Kan ter içinde kalmak :

Çok terli, yorgun ve perişan bir durumda olmak.

207-Kapağı atmak :

Sıkıntısız, rahat bir yere sığınmak, kaçıp kurtulmak.

208-Kapı aralamak :

Bir konuya giriş yapmak, karşısındakini hazırlamak.

209-Kapıda kalmak :

İçeri girememek.

210-Kapıları kapamak :

Bütün ilişkileri kesmek veya anlaşma ortamını ortadan kaldırmak.

211-Kapısını aşındırmak :

Yanına çok sık gitmek.

212-Kapıyı göstermek :

Kovmak, uzaklaştırmak.

213-Kara çalmak :

Birine iftira etmek, kara sürmek.

214-Karda gezip izini belli etmemek :

Kimsenin sezemeyeceği biçimde gizli iş çevirmek.

215-Kargadan başka kuş tanımamak :

Bildiğinden veya öğrendiğinden kesinlikle şaşmamak.

216-Karıncayı bile ezmemek :

Çok merhametli, ince duygulu olmak.

217-Karnı zil çalmak :

Çok acıkmış olmak.

218-Kaş göz işareti yapmak :

Kaş ve gözle bir şeyler anlatmak, dikkat çekmek.

219-Kaşık çalmak :

İştahla veya çabuk yemek.

220-Kaşıkla verip kepçeyle geri almak :

Yaptığı bir iyiliğin acısını çıkarırcasına davranmak.

221-Kaşıkla yedirip, sapıyla göz çıkarmak :

Yaptığı bir iyiliği hiçe indirecek kötülükte bulunmak.

222-Kaşlarını çatmak :

Kızmak, öfkelenmek.

223-Kaş yapayım derken göz çıkarmak :

İşi düzeltiyim derken büsbütün bozmak.

224-Keli görünmek :

Kusuru ortaya çıkmak.

225-Kelleyi koltuğuna almak :

Ölümü göze almak.

226-Kelleyi vermek :

Canını feda etmek.

227-Kemer sıkmak :

Sıkı para politikası anlayışıyla daha az tüketmek.

228-Kök söktürmek :

Uğraştırmak, güçlük çıkarmak.

229-Kökünden halletmek :

Herhangi bir konuyu veya sorunu temelden çözümlemek.

230-Kökünü kazmak :

Bir daha üreyemez duruma getirmek, hiçbir kalıntısını bırakmamak, yok etmek.

231-Kraldan çok kralcı olmak :

Birinin davasını ondan daha çok savunur olmak.

232-Kulağı ters taraftan göstermek :

Kolay yolu varken bir işi daha zor ve uzun yollar kullanarak yapmak.

233-Kulağına girmemek :

Söylenilen sözlere önem vermemek, söylenenleri anlamamak, benimsememek.

234-Kulağına kar suyu kaçmak :

Bir duyum almak.

235-Kulak kesilmek :

Büyük bir dikkatle dinlemek.

236-Kulp takmak :

Bir kimseyi, bir şeyi kusurlu göstermek için bahane, kusur bulmak.

237-Kuş gibi çırpınmak :

Çaresizlik içinde telaşlı davranmak.

238-Kuş uçurmamak :

Hiçbir şeyin veya kimsenin kaçmasına, geçmesine imkân vermemek.

239-Külahını ters giydirmek :

Çok kurnaz olmak.

240-Külahları değişmek :

Tehdit ederek bozuřmak.

241-Küpünü doldurmak :

Eline fırsat geçmiřken çokça para biriktirmek.

242-Kürek kadar dili olmak :

Kabaca ve terbiyesizce karşılık vermek.

243-Laf altında kalmamak :

Kendisini inciten, itham eden veya rahatsız bir duruma düşüren söze gereken karşılığı verip durumu düzeltmek.

244-Laf işitmek :

Azarlanmak, birisi kendisine darılmak

245-Lafa karışmak :

Biri veya birileri konuşurken bir başkası konuşmak, konuşmaya katılmak.

246-Lafa tutmak :

Yersiz, zamansız ve sürekli konuşarak meşgul etmek, oyalamak.

247-Lokmasını saymak :

Sofrada yemek yiyen bir kimsenin ne kadar yediğine dikkat etmek.

248-Lügat paralamak :

Konuşma dilinde geçmeyen yabancı kelimeler kullanmak, ağıdalı konuşmak.

249-Mahalleyi ayağı kaldırmak :

Bağıırıp ağıırarak konu komşuuyı tedirgin etmek.

250-Mantar gibi yerden bitmek :

Birdenbire veya kendiliğinden ortaya çıkmak.

251-Masal okumak :

İnandırıcı olmayan, oyalayıcı sözlerle kandırmaya çalışmak.

252-Masrafa girmek :

Bir iş veya yapım için çok para harcamak.

253-Mekik dokumak :

İki nokta veya durum arasında sürekli gidip gelmek.

254-Meteliğe kurşun atmak :

Parası kalmamak, hiç parası olmamak.

255-Metelik vermemek :

Değer ve önem vermemek, umursamamak, aldırış etmemek.

256-Meydan okumak :

Korkmadığını, çekinmediğini açıkça bildirmek, kavga veya yarışmaya çağırmak.

257-Meydana çıkarmak :

Açıklığa kavuşturmak, ortaya çıkarmak, belli etmek.

258-Meydana getirmek :

Olmasını sağlamak, oluşturmak.

259-Meydanı boş bulmak :

Kendisini engelleyecek kimse görmeyerek aşırı davranışlarda bulunmak.

260-Mum tutturmak :

Aşırı disiplin altına almak.

261-Mumla aramak :

Çok isteyerek ve özlemle aramak.

262-Muradına ermek :

İsteğine kavuşmak, dileği
gerçekleşmek, arzusu yerine gelmek

263-Mürekkep yalamak :

Çok okumuş, yazmış olmak

264-Nabzına göre şerbet vermek :

Birinin hoşuna gidecek, gururunu
okşayacak yolda davranmak.

265-Nabzını tutmak :

Düşüncesini, niyetini, eğilimini
anlamaya çalışmak.

266-Nabzını yoklamak :

Niyetini, düşüncesini, eğilimini
anlamaya çalışmak.

267-Nalıncı keseri gibi kendine yontmak :

Yaptığı işlerde hep kendi çıkarını
düşünmek.

268-Nefes aldırmamak :

Dinlenmesine fırsat vermemek,
aralık vermemek.

269-Nefes tüketmek :

Uzun uzun ve boş konuşmak.

270-Nefesini tutup beklemek :

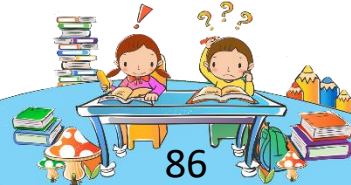
Heyecan, merak veya endişeyle
sonucu izlemek.

271-Ne oldum delisi olmak :

Ummadığı bir duruma beklemediği
bir anda ulaşan kimse çok
şımarmak.

272-Not tutmak :

Biri söz söylerken başkası onun
söylediklerini yazmak.

273-Notunu vermek

Bir kimse için kötü bir kaniya varmak

274-Ocağı batmak

Yuvası yıkılmak veya soyu tükenmek

275-Ocağına düşmek

Birine koruması için sığınmak veya yardım etmesi için yalvarmak

276-Ocağına incir dikmek

Birinin evini barkını dağıtmak

277-Ok yaydan çıkmak

Geri dönülemeyecek bir iş yapmak

278-Olmayacak duaya amin demek

Gerçekleşmeyecek, sonuç vermeyecek işlerle uğraşmak

279-On paraya on takla atmak :

Az miktar para kazanmak için onursuzca bir sürü şey yapmak.

280-On parmağında on marifet olmak :

Elinden her iş gelmek, çok becerikli olmak.

281-O tarakta bezi olmamak :

O şeyle ilgisi olmamak.

282-Oyuna gelmek :

Aldatılmak.

283-Oyunun kurallarını bilmek :

Yapılan işlerin nasıl, kimler tarafından ve hangi ilişkilerle sonuçlandırıldığına ilişkin bilgisi olmak.

284-Ölçüyü kaçırmak :

Yiyip içmekte veya davranışlarda aşırı gitmek.

285-Ölümü göze almak :

Elde etmek istediği sonuç uğruna ölüm de dâhil her türlü tehlikeye açık olmak.

286-Ömür çürütmek :

Uzun zaman emek vermiş olmak veya boşuna vakit geçirmiş olmak.

287-Ömrü vefa etmemek :

Bir sonuca ulaşmadan ölmek.

288-Ömrüne ömür katmak :

Sevinmesine, mutlu olmasına sebep olmak.

289-Öpüp başına koymak :

Bir nimeti veya kutsal sayılan bir varlığı saygıyla el üstünde tutmak, yüksekte tutmak.

290-Pabucunu ters giydirmek :

Güç bir duruma sokarak telaş içinde kaçırmak.

291-Pabucu dama atılmak :

Kendinden üstün birinin çıkmasıyla gözden düşmek.

292-Paçaları sıvamak :

Bir işi yapmak için hazırlanmak.

293-Paçayı kurtarmak :

Kendini bir dertten, tehlikeden veya zor durumdan kurtarmak.

294-Paha biçmek :

Değerini tahmin etmek veya belirlemek.

295-Pahalıya mal olmak :

Çok para, özveri, emek gerektirmek.

296-Paniğe kapılmak :

Çok korkmak.

297-Palavra atmak :

Abartarak konuşmak, büyük başarılarından söz etmek.

298-Para saçmak :

Gereğinden çok para harcamak.

299-Parasını sokağa atmak :

Değeri olmayan bir mala para vermek.

300-Parasıyla rezil olmak :

Para vererek yaptırdığı bir şey iyi çıkmamak, parasının karşılığını alamamak.

301-Paraya kıymak :

Gereken yerde para harcamaktan kaçınmamak.

302-Paraya para dememek :

Çok para kazanır olmak.

303-Parmağı ağzında kalmak :

Çok şaşırmak hayrete düşmek.

304-Parmağında oynatmak :

Birine her istediğini yaptırmak, onu kukla gibi kullanmak.

305-Parmağını bile

kıpırdatmamak :

Bir iş için hiçbir davranışta bulunmamak.

306-Parmak kaldırmak :

Bir toplulukta söz istemek için işaret parmağını açık bırakarak kapalı eli yukarı kaldırmak.

307-Parmak ısırarak :

Büyük şaşkınlık duymak.

308-Parmakla gösterilmek :

Seçkin ünlü olmak.

309-Papara yemek :

Azar işitmek.

310-Patırtıya pabuç bırakmamak :

Önemli bir tehlike yaratmayacağını bildiği kışkırtmalara, yıldırımlara aldırmayıp bildiğini yapmak.

311-Parsayı başkası toplamak :

Bir emeğin karşılığını o emeği çeken değil, başka biri almak.

312-Pılı pırtıyı toplamak :

Gitmek üzere bütün eşyalarını toplamak.

313-Pire için yorgan yakmak :

Önemsiz bir durum karşısında kızarak kendisine daha büyük zarar verecek davranışta bulunmak.

314-Pireyi deve yapmak :

Önemsiz bir olayı büyötmek.

315-Post elden gitmek :

Bulunduğı yüksek makamdan ayrılmak zorunda kalmak.

316-Posta koymak :

Birini korkutmak, gözdağı vermek.

317-Postu kurtarmak :

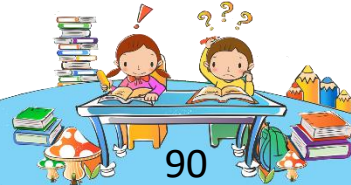
Öldürölme tehlikesini atlatmak.

318-Pot kırmak :

Yersiz ve karşısındakine dokunacak söz söylemek, gaf yapmak.

319-Punduna getirmek :

Bir şeyi yapmak için uygun zamanı ve yeri seçmek.

320-Pusulayı şaşırmaq :

Güç bir duruma düşerek ne yapacağını bilememek.

321-Put kesilmek :

Sessiz ve hareketsiz bir durum almak.

322-Rafa kaldırmak :

Savsamak, artık üstünde durmamak, ihmal etmek.

323-Rahat yüzü görmemek :

Hiç rahat etmemek.

324-Rayına girmek :

Bir iş, bir girişim düzene sokulmak, iyi bir duruma getirilmek.

325-Rengi atmak :

Korku, heyecan vb. sebeplerle benzi sararmak.

326-Renk vermemek :

Duygularını, düşüncelerini veya başka bir durumunu belli etmemek, bir şeyi bildiği hâlde bilmez gibi görünmek.

327-Renkten renge girmek :

Korkudan veya utançtan yüzünün rengi değişmek, sıkılmak.

328-Rüzgâr ekip fırtına biçmek :

Yaptığı bir kötülüğün çok daha kötüsü ile karşılaşmak.

329-Rüzgârdan nem kapmak :

En küçük bir şeyden alınmak, çok alingan olmak.

330-Saat gibi işlemek :

Aksamadan, ara vermeden çalışmak.

331-Saati saatine uymamak :

Durumu, huyu sık sık değişmek.

332-Sabrı taşmak :

Artık katlanamaz, dayanamaz duruma gelmek, sabrı kalmamak.

333-Saçına ak düşmek :

Saçı ağarmaya başlamak, yaşlanmak.

334-Saçını başını yolmak :

Çok üzölmek, üzüntüsünden dövünmek.

335-Saçını süpürge etmek :

Kadın özveri ile çalışıp hizmet etmek.

336-Sağ gösterip sol vurmak :

Şaşırtmak.

337-Sağ gözünü sol gözünden

sakınmak :

Çok kıskanç olmak.

338-Safra bastırmak :

Açlığını yatıştırarak kadar az bir şey yemek.

339-Sakalı ele vermek :

Başkasının sözünden çıkmayacak bir duruma düşmek.

340-Sakalina kar yağmak :

Sakalı aklaşmaya başlamak.

341-Sallantıda bırakmak :

Bir şeyi sonuca bağlamamak, savsaklamak.

342-Sallantıda kalmak :

Bir çözüme bağlanmamak.

343-Saman altından su yürütmek :

Belli etmeden iş çevirmek, ortalığı karıştırmak.

344-Sarpa sarmak :

Güçlükler ortaya çıkmak, çözülmesi çok güç bir duruma gelmek.

345-Sepet havası çalmak :

İşinden çıkarmak, sepetlemek.

346-Sermayeyi kediye yüklemek :

Parasını yiyip bitirmek.

347-Sevinci kursağında kalmak :

Bir engel sebebiyle hayal kırıklığına uğramak.

348-Sevinçten havalara uçmak :

Çok sevinmek.

349-Seyirci kalmak :

Bir olay karşısında hiçbir tepki göstermeyerek işe karışmamak.

350-Sıfırdan başlamak :

En baştan, hiçbir şeye sahip olmadan bir işe girişmek.

351-Sıfırı tüketmek :

Yoksul duruma gelmek, yoksullaşmak.

352-Sırta kadem basmak :

Bir kimse ortalıktan yok olmak, ortalıkta görünmemek.

353-Sırtından geçinmek :

Geçimini bir kimseden sağlamak.

354-Sırtı yere gelmemek :

Bir işte herhangi bir zorluk karşısında sarsılmamak, konumunu kaybetmemek, güçlü olmak.

355-Silip süpürmek :

Ne var ne yoksa hepsini yemek.

356-Sineye çekmek :

Kötü bir davranış, söz veya olaya ister istemez katlanmak.

357-Sinek avlamak :

Müşterisi olmayıp boş oturmak.

358-Son kozunu oynamak :

Elinde bulunan son imkânı kullanmak.

359-Son noktayı koymak :

Bir işte en son sözü söylemek.

360-Soyup soğana çevirmek :

Hiçbir şey bırakmamacasına soymak.

361-Söz vermek :

Bir işi yapacağını kesinlikle bildirmek.

362-Sözü ağzına tıkmak :

Birinin rahatça konuşmasını engelleyip susturmak, söylemesine imkân tanımamak.

363-Sözü ağzında gevelemek :

Söylemek istediğini söyleyememek.

364-Sözü dağıtmak :

Konuşurken birçok konuya değinerek anlatmak isteği konudan uzaklaşmak.

365-Sucuk gibi ıslanmak :

Baştan aşağı ıslanmak.

366-Su gibi ezberlemek :

Yanlızsız okuyabilecek kadar ezberlemek.

367-Sudan çıkmış balığa

dönmek :

Herhangi bir sebeple ne yapacağını bilememek, çok şaşırmak.

368-Suratından düşen bin parça

olmak :

Öfke veya küskünlükten ileri gelen can sıkıntısıyla suratı asık olmak.

369-Suratını ekşitmek :

Yüzüne memnun olmadığını belirten bir anlam vermek.

370-Suya götürüp susuz

getirmek :

Herhangi bir işte akıl, zekâ, deneyim ve kurnazlıkla bir diğerini alt etmek.

371-Suya sabuna dokunmamak :

Davranışlarını kimseyi incitmeyecek biçimde ayarlamak.

372-Suyunca gitmek :

Bir kimseyi sinirlendirmeyecek biçimde davranmak.

373-Sünger çekmek :

Bir şeyi hiç olmamış saymak, silmek, silip atmak, unutmak.

374-Sürüden ayrılmak :

Herkesin tuttuğu yolu bırakıp ayrı bir yol tutturmak, herkesin yaptığını yapmamak.

375-Sürüncemede kalmak :

Bir iş sonuçlanıncaya kadar boş yere gecikmek, uzamak, askıda kalmak, bir türlü sonuçlanamamak.

376-Sütüne havale etmek :

İşi, beklenen biçimde yapmasını o kişinin vicdanına bırakmak.

377-Şafak atmak :

Öfkelenmek.

378-Şeytana pabucu ters

giydirmek :

Çok kurnaz olmak.

379-Şeytanın bacağı kırma :

Uğursuzluğu, şanssızlığı, aksiliği
yenmek.

380-Şifayı bulmak :

Hastalanmak veya hastalığı artmak

381-Taban tepmek :

Uzun yol yürümek.

382-Tabanları yağlamak :

Uzak bir yere yayan gitmeye
hazırlanmak.

383-Tadı damağında kalmak

Hoşa giden, zevk alınan bir şeyi
unutamamak.

384-Tadı tuzu kalmamak :

Eski zevki kalmamak, yavanlaşmak.

385-Tadına doyum olmamak :

Herhangi bir şey çok beğenilmek.

386-Tadında bırakmak :

Güzel giden bir şeyi tatsız bir
duruma sokacak ölçüsüzlüğe
vardırmamak.

387-Takıp takıştırmak :

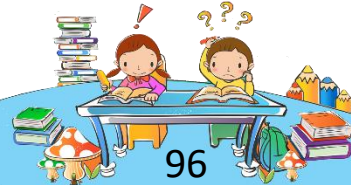
Özenerek süslenmek.

388-Tam adamına çatmak :

Olumsuz bir davranış ve tutum
içinde bulunan kimseyle karşı
karşıya gelmek.

389-Tam üstüne basmak :

Doğru olanı, istenileni bulmak.

390-Tarihe karışmak :

Unutulmak, yalnız adı kalmak.

391-Tası tarağı toplamak :

Gitmek üzere bütün eşyasını toplamak.

392-Taşı gediğine koymak :

Gerekli bir sözü tam zamanında ve yerinde söyleyerek karşısındaki kimseyi susturmak, zekice davranmak.

393-Tefe koymak :

Biri hakkında alaylı dedikodu yapmak.

394-Tencerede pişirip kapağında yemek :

Geçinme konusunda var olanla yetinmek.

395-Tepeden bakmak :

Küçümsemek.

396-Tepesinde havan dövme :

Üst katta oturan biri, gürültü yaparak alt kattakini rahatsız etmek.

397-Tepesine binmek :

Genellikle kendinden daha güçsüz kimseleri ezmek, kötü davranmak.

398-Tepeden tırnağa süzmek :

Herhangi bir sebeple birine dikkatlice bakmak.

399-Tepesinden kaynar sular dökülmek :

Üzüntülü veya kötü bir olay karşısında birdenbire büyük bir sıkıntı duymak.

400-Tepesinin tası atmak :

Birdenbire çok sinirlenmek.

401-Tereciye tere satmak :

Birine çok iyi bildiği bir şeyi öğretmeye kalkmak.

402-Ters düşmek :

Aykırı durumda olmak, karşıt olmak

403-Ters tarafından kalkmak :

Aksiliği, huysuzluğu, tersliği üzerinde olmak.

404-Tersine dönmek :

Beklenildiği, umulduğu gibi gerçekleşmemek, aksi olmak.

405-Teselli bulmak :

Avunmak.

406-Tezgâhı kurmak :

İşe başlamak üzere çalışma araçlarını hazırlamak, çalışmaya başlamak.

407-Tıka basa doldurmak :

Doldururken çok bastırıp sıkıştırmak.

408-Tıka basa yemek :

Mideye sıkıntı verecek kadar çok yemek.

409-Tilki uykusuna yatmak :

Uyuyormuş gibi yaparak fırsat kollamak.

410-Tongaya basmak :

Kendisini kötü bir duruma düşürmek için hazırlanan bir düzene uğramak, tuzağa düşmek.

411-Topa tutmak :

Kötü eleştiri amaçlı saldırmak.

412-Toz kondurmamak :

Bir şeyde herhangi bir kusurun varlığını kabul etmemek, bir şeyi kusursuz göstermek.

413-Tozu dumana katmak :

Ortalığı altüst etmek.

414-Treni kaçırmak :

Bir şeyi elde etme, bir işi gerçekleştirme fırsatını ve imkânını yitirmek.

415-Turnayı gözünden vurmak :

Umulmadık bir kazanç veya çıkar sağlama imkânı ele geçirmek.

416-Turşusunu kurmak :

Bir şeyin elden çıkarılması gerektiği hâlde buna bir türlü kıyamamak.

417-Turşuya dönmek :

Çok yorulmak, bitkinleşmek.

418-Tuttuğu dal elinde kalmak :

Dayandığı, güvendiği kimse veya şey önemini yitirerek işe yaramaz duruma gelmek.

419-Tuttuğunu koparmak :

Becerikli olmak, giriştiği her işte başarı sağlamak.

420-Tuzluya mal olmak :

Çok para vererek satın almak, çok pahalı gelmek.

421-Tükürdüğünü yalamak :

Verdiği sözden benliğini küçülterek geri dönmek.

422-Türkü yakmak :

Türkü sözünü bestelemek.

423-Tüyleri diken diken olmak :

Üşümekten veya korkmaktan
vücuttaki kılların dipleri kabarıp kıllar
dikilmek.

424-Tüyleri ürpermek :

Kötü bir olay, soğuk, gıcıkalanma vb.
sebeplerle korku veya tiksinti
duymak.

425-Ucuz atlatmak :

Zor veya tehlikeli durumdan az
zararla sıyrılmak.

426-Ucu bucağı olmamak :

Başı sonu olmamak.

427-Uçan kuşa borcu olmak :

Pek çok kişiye borçlu olma.

428-Umudu boşa çıkmak :

Beklentisi, umudu gerçekleşmemek,
hayal kırıklığına uğramak.

429-Umudunu kesmek :

Artık olacağını beklememek.

430-Uyku bastırmak :

Çok uykusu gelmek.

431-Üstünde durmak :

Bir işe önem vermek, bir işle
yakından ve sürekli ilgilenmek.

432-Üstüne alınmak :

Bir davranışın kendisine karşı
olduğunu sanarak tedirgin olmak,
alınmak.

433-Üstüne toz kondurmamak :

Bir şeyin veya kimsenin kusurlu
olabileceğini kabul etmemek.

434-Üstüne üstüne gitmek :

Çekinmeden sonucu tehlikeli
olabilecek bir şeyle uğraşmak,
yılmamak.

435-Üstüne vazife olmamak :

Görevi olmamak, o görev kendini ilgilendirmemek.

436-Vakit öldürmek :

Zamanı yararsız, gereksiz işlerle veya iş yapmadan geçirmek.

437-Varlıkta darlık çekmek :

Herhangi bir engel yüzünden elindeki imkândan yararlanamamak.

438-Vebal altında kalmak :

Manevi sorumluluk yüklenmek.

439-Volta atmak :

Bir aşağı bir yukarı dolaşmak.

440-Yabancılık çekmek :

Bir iş veya çevrede yabancı olmaktan doğan güçlüklerle uğramak.

441-Yağmasa da gürlemek :

Elinden bir şey gelmese de sözle destek vermek.

442-Yağıp gürlemek :

Birden çok sinirlenmek.

443-Yağmur yağarken küpünü doldurmak :

Fırsat varken ondan yararlanıp para veya mal edinmek.

444-Yağmurdan kaçarken doluya tutulmak :

Güç bir durumdan kurtulayım derken daha kötüsüyle karşılaşmak.

445-Yakasına yapışmak :

Hesap sormak veya bir şey istemek için tutup bırakmamak.

446-Yakasını bırakmamak :

Bezdirecek kadar üstüne düşmek,
rahat vermemek, ısrar etmek.

447-Yakayı ele vermek :

Kaçamayarak ele geçmek,
yakalanmak.

448-Yakışık almamak :

Yerinde olmamak, uygun
düşmemek.

449-Yan çizmek :

Bir işten kaçmak .

450-Yan gelip yatmak :

Bir işe karışmayarak rahatına
bakmak, keyfince yaşamak.

451-Yan gözle bakmak :

Belli etmeden, göz ucuyla bakmak.

452-Yanına bırakmamak :

Cezasız bırakmamak, öç almak.

453-Yanına kâr kalmak :

Cezasız kalmak.

454-Yangına körükle gitmek :

Gerginliği, uzlaşmazlığı artıracak
biçimde davranmak .

455-Yanlışı kapı çalmak :

İsteğinin yapılmayacağı, yersiz
sayılacağı bir yere başvurmak.

456-Yaraya merhem olmak :

Zorunlu ihtiyacı karşılamak.

457-Yaraya tuz biber ekmek :

Bir derdin acısını çoğaltmak.

458-Yarı yolda bırakmak :

Yapılan yardımı sonuna kadar
sürdürmemek.

459-Yaş akıtmak :

Ağlamak.

460-Yaş tahtaya basmamak :

Bir işte uyanık davranarak
aldanmamak.

461-Yatak yorgan yatmak :

Ağır hasta olmak.

462-Yaygarayı basmak :

Bağırıp çağırmak.

463-Yelkenleri suya indirmek :

Direnmekten vazgeçip
karşısındakinin dediğini
benimsemek, kabul etmek.

464-Yer yarılıp içine girmek :

Yitirilip bir türlü bulamamak.

465-Yerden yere vurmak :

Birine türlü yönlerden saldırarak
onu çok aşağılayıcı bir duruma
düşürmek.

466-Yere çalmak :

Yere atmak, yere fırlatmak.

467-Yeri göğü birbirine katmak :

Aşırı telaş yaratmak.

468-Yerin dibine geçmek :

Çok utanıp sıkılmak.

469-Yerinde yeller esmek :

Artık bulunmamak, yok olmak.

470-Yerle bir etmek :

Temeline kadar yok etmek, tahrip
etmek.

471-Yeşil ışık yakmak :

Uygun olabileceğini, izin
verilebileceğini belli etmek.

472-Yılanın kuyruğuna basmak :

Kötü bir kimseye kötülük yapacak
fırsat vermek.

473-Yıldızları barışmamak :

Görüş, duygu ve düşünce bakımından uyuşmamak.

474-Yoluna can vermek :

Birinin uğruna ölmek.

475-Yuları birinin elinde olmak :

Bir kimsenin davranışları birinin denetiminde, yönetiminde olmak.

476-Yuları ele kaptırmak :

Birinin sözünden çıkmayacak duruma gelmek, kendi iradesiyle davranmamak.

477-Yumurta kapıya dayanmak :

Yapılacak iş için zaman çok daralmak.

478-Yumurtaya kulp takmak :

Bahane bulmakta usta olmak.

479-Yuvasını bozmak :

Ev ve aile düzenini dağıtmak.

480-Yük altına girmek :

Ağır bir görevi üzerine almak.

481-Yüreği ağzına gelmek :

Birdenbire çok korkmak, aşırı korku veya sevinçten fazlasıyla heyecanlanmak, endişelenmek.

482-Yüreği hop etmek :

Birdenbire korkup heyecanlanmak.

483-Yüreği kan ağlamak :

Derinden acı duymak, çok üzölmek.

484-Yüreğine ateş düşmek :

Felakete uğramak, çok üzölmek.

485-Yüreğine su serpmek :

Bir kimseyi kaygı sebebinin ortadan kalkmasıyla veya yeniden umut verecek bir haberle ferahlatmak.

486-Yüz verince astar istemek :

Kendisine gösterilen küçük bir ilgiden şımararak geniş yetki elde etmeye, daha çok yarar sağlamaya çalışmak.

487-Yüzüne hasret kalmak :

Birinden veya bir şeyden yoksun kalmak, özlemek.

488-Yüzüne kan gelmek :

Sağlığı yerine gelmek, benzinin solgunluğu geçmek.

489-Yüzünü güldürmek :

Birini mutlu etmek, birine iyilik etmek.

490-Yüzünü kara çıkarmak :

Birini utandırmak.

491-Yüzüp yüzüp kuyruğuna gelmek :

Uzun sürmüş bir işi bitirmek üzere olmak.

492-Zeval vermemek :

Yok etmemek, sona erdirmemek.

493-Zeytinyağı gibi üste çıkmak :

Bir sorunda haksız olduğunu kabul etmemek, ustalıkla kendini haklı çıkarmaya çalışmak.

494-Zıvanadan çıkmak :

Çok sinirlenmek, öfkelenmek.

495-Zihnini kurcalamak :

Bir şey sık sık hatırlanıp insanı düşündürmek.

496-Zil takıp oynamak :

Çok sevindiğini belli etmek.

497-Zirveye çıkmak :

En üst düzeyde ilgi çekmek, herkes tarafından konuşulur olmak.

498-Zokayı yutmak :

Aldatılarak büyük zarara uğramak.

499-Züğürt tesellisi :

Kavuştuğu önemsiz şeyin, elde edemediği önemli şeyleri aratmadığını söyleyerek kendini avutma.

500-Zülfü yare dokunmak :

Kırılması doğru olmayan kişileri gücendirecek söz söylemek, davranışta bulunmak.

ATASÖZÜ VE DEYİM AVCILARI

